28. štev. V Kranju, dne 11. julija 1908. IX. leto.

GORENJEC

Političen in gospodarski list.

Stane za Kranj z dostavljanjem na dom 4 K, po pošti za celo leto 4 K, za pol leta 2 K, za druge države stane 5·60 K. Posamezna številka po 10 vin. — Na naročbe brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Uredništvo in upravništvo je na pristavi gosp. K. Floriana v «Zvezdi».

Izhaja vsako soboto zvečer

Inserati se računajo za celo stran 50 K, za pol strani 30 K, za četrt strani 20 K. Inserati se plačujejo naprej. Za manjša oznanila se plačuje za petit-vrsto 10 vin., če se tiska enkrat, za večkrat znaten popust. — Upravništvu naj se blagovolijo pošiljati naročnina, reklamacije, oznanila, sploh vse upravne zadeve, uredništvu pa dopisi in novice. — Dopisi naj se izvolijo frankirati. — Rokopisi se ne vračajo.

Izpopolnitev proge Ljubljana-Jesenice-Trst.

Poslanec Ivan Hribar in tovariši so vložili v seji dne 30. jun. tole interpelacijo na železniškega ministra:

Javna tajnost je, da se proga Jesenice-Trst novih alpskih železnic vkljub enormnim stroškom, ki jih je požrla, ni zgradila tako, da bi odgovarjala zahtevam tako glede osebnega, kakor glede blagovnega promota. Dan za dnevom se množe pritožbe iz občinstva in kdor si je večkrat ogledal to progo, bo žal moral priznati, da so te pritožbe docela upravičene. Celo organi ravnateljstva državne železnice v Trstu in c. kr. železniškega ministrstva ne ugovarjajo, da so razmere, kakor obstoje sedaj na progi, docela nevzdržljive.

Ako pa so odnošaji že sedaj tako desolatni, je gotovo, da se bodo še poslabšali, čim se še otvori Turska železnica in se prevzame na to progo še promet Severne železnice.

Nujno je torej potrebno, da se pravočasno odpomore vsem nedostatkem in se ukrene vse, da se bo promet lahko razvijal gladko in neovirano.

Predvsem je treba poudarjati, da je na jeseniški postaji, kjer dohajajo vlaki s štirih smeri, skrajno nevarno vstopanje in izstopanje potnikov, zlasti pri velikih navalih, na primer ob nedeljah in praznikih in pri romarskih vlakih.

Često so ljudje primorani prekoračiti tri do štiri tire, da se je samo čuditi, da se doslej tu še niso pripetile večje nesreče.

Nadalje je treba opozoriti na to, da že sedaj ne zadostujejo potrebam prometni tiri na raznih postajah med Jesenicam in Trstom, kamoli da bi omogočevali, da bi se redno razvijal narasli promet. To bi lahko imelo zlasti v slučaju mobilizacije nevarne posledice, kar bi bilo tembolj obžalovati, ker so bili pri izberi bohinjske proge zlasti odločilni strategični momenti.

Iz istega vzroka je treba posvetiti največjo pozornost tudi varovalnim napravam. Da je razvijajoči se dim v mnogih predorih železniške proge Jesenice-Trst za potujoče občinstvo skrajno neprijeten in že dal opetovano povod k mnogim pritožbam, je znano dejstvo. Zato bi bilo treba z vso energijo delovati na to, ker so v to na razpolago zadostne vodne moči, da se uvede na tej progi električni obrat.

Iz službenih ozirov je končno potrebno, da se na Opčini in v Gorici zgrade stanovanja za železniško osobje.

Ako se že za progo Jesenice-Trst, ki je takorekoč negovanka železniške uprave, tako nezadostno skrbi, potem lahko trdimo, da se proga Ljubljana-Jesenice naravnost zanemarja in zapostavlja, dasi je na tej progi zlasti v poletnih mesecih osebni promet naravnost velikanski. Najbolj dokazuje to dejetvo, da so postaje kakor Ljubljana državna železnica in Kranj docela nezadostno razsvetljene in da se kranjski kolodvor vkljub dokazani potrebi ne poveča, dasi so tam prometne razmere že take, da jih ni možno dovolj ožigosati.

Tako na primer puščajo skoro vsak dan 20 do 30 za Kranj določenih vozov v Škofji Loki, ker je postaja Kranj s tovornimi vozovi tako zastavljena, da ni zanje dobiti več prostora. Ko bo otvorjena železnica Kranj-Tržič, kar se zgodi 5. julija, se bodo seveda te nevzdržljive razmere še poslabšale.

Pravzaprav je nerazumljivo, zakaj se c. kr. železniško ministrstvo tako trdovratno upira racionalnemu povečanju kranjskega kolodvora, zlasti ako se pomisli, da je postaja Kranj v okolišu tržaškega obratnega okoliša, kar se tiče dohodkov, prva za Trstom, da ima torej večje dohodke kakor Ljubljana in Gorica.

Da se bo moglo presoditi, kako velik promet je na tej postaji, navajamo, da se je l. 1907 prodalo 89.874 voznih listov, za 7.565 več kakor l. 1906; odposlalo in došlo je 14.505 pošiljatev s težo 580.350 kg, 5369 pošiljatev s težo 158.847 kg več kakor prejšnje leto.

Na postaji v Kranju se vsako leto naklada in izklada 12.000 do 13.000 vagonov, ekspedira se okrog 40.000, odda pa okrog 31.000 pošiljatev. Teža došlih pošiljatev je leta 1907 znašala 51,746.000 kg, odposlanih pošiljatev pa 53,910.810 kg, 4 odnosno 6 milijonov več kakor v prejšnjem letu.

Vkljub navedenemu je na postaji Kranj ostalo vse pri starem in se navzlic naraslemu prometu niso izvršile nobene adapcije. Vspričo tega je pač nujno potrebno, da se železniška uprava odloči k primernim adaptacijam in pri tem tudi vpošteva nevzdržljivo stanje poslopja za osebni promet. To poslopje, ki ga krog in krog obdajajo tiri, je treba premestiti ob cesto in pri tej priliki zgraditi mesto dosedanjih, docela nedostatnih, primerne uradne lokalitete.

Takisto je tudi nujno potrebno, da se poveča postaja Ljubljana d. ž. radi vedno naraščajočega blagovnega prometa na dolenjskih železnicah.

Podpisanci torej stavijo ta-le predlog:

Visoka zbornica skleni:

V najkrajšem času se naj izvrše te-le adaptacije in naprave na progah Jesenice-Trst in Ljubljana-Jesenice:

1. se naj napravi otočji peron na Jesenicah;
2. se naj napravijo po trije prometni tiri za trikratno križanje vlakov na posamnih postajah železniške proge Jesenice-Trst;
3. se naj napravijo prometna izogibališča v Štengah in uvede dvotirni železniški obrat v Bohinjskem predoru;

PODLISTEK.

Kmečki upori na Slovenskem.

V «Narodni čitalnici» v Kranju predaval cand iur. Ivan Stanonik.

Naravnost obupen je bil položaj slovenskega kmeta v začetku novega veka. Graščaki in višji duhovniki so zapravljali denar v množinah in zahtevali od kmetov pod nič manj nego dvajset naslovi razne davke; ako kmet ni mogel odrajtati davkov, so ga pogosto trpinčili ali celo umorili. Pravice in milosti ni mogel nikjer niti najti niti iskati. Razen tega so Turki skoro vsako leto napadali slovensko ozemlje; mnogo kmetov je bilo pomorjenih, mnogo odpeljanih v tujino, da robujejo Turku. Pojavile so se kužne bolezni, katerim so podlegle neštete množice. Število prebivalstva je znantno padlo; marsikaka vas je stala prazna, marsikaka kmetija zapuščena in polja neobdelana.

Ali se je potem čuditi, ako je kmeta obšla nebote misel, da poseže po orožju, se vpre proti svojim zatiralcem, in se silo otrese neznosnega jarma!

Prvi kmečki upor je znan iz l. 1503. Bil pa je kmalu in z lahkoto udušen, ker kmetje niso bili organizirani in niso imeli pravega vodstva. Položaj kmetov se ni izboljšal, njihovo žalostno stanje je ostalo neizpremenjeno.

Zato so buknili novi upori v letih 1513, 1514 in 1515. Zadnji je bil zelo razširjen in jako opasen. Najprvo so se uprli kmetje v kočevskem okraju proti grozovitemu graščaku Jurju Thurnu in njegovemu oskrbniku Strženu. Kmalu se je razširil upor po vsej Kranjski tja do Železnikov in do Bohinja. Ustanovila se je kmečka zveza, ki je štela okrog 20.000 udov po Kranjskem in po slovenskih delih Koroške in Štajerske. Na Gorenjskem je dobila ustaja verski značaj. Neki kmet, imenoma Klander, si je domišljal, da občuje s svetim duhom; blagoslavljal je upornikom križe in podobe za sveto vojsko. Brez vspeha so bila pogajanja cesarskih poslancev, da bi se napravil mir in red. Sedaj napade Juri Herberstein ustaško vojsko pri Celju, štajerski deželni glavar Žiga Dietrichstein pa ono pri Brežicah. Obe kmečki vojni sta bili poraženi, ubežniki večinoma pobiti, ujetniki obešeni. Kmet Klander in znani «Klofasti Krojač» iz Radovljice sta zbežala z drugimi voditelji na Beneško. Tako se je končala velika kmečka ustaja. Razmere upornikov se niso zboljšale. Mnogi graščaki so še huje stiskali podložnike nego preje in in jim naložili občutni «ustaški davek».

Kmečki upor l. 1525 je zadušil deželni glavar Jože Lamberg že v kali. Zadnja velika kmečka ustaja je buknila l. 1593. Nje središče in ognjišče je bilo na Hrvaškem. Tu so se uprli zatirani kmetje proti nečloveškemu Francu Tahiju, graščaku v Sosedgradu pri Zagrebu in v Stabici v Zagorju. Pridobili so mnogo somišljenikov po Štajerskem in Kranjskem. Uporniki so napravili načrt, da hočejo sami pobirati davke, v Zagrebu ustanoviti novo vlado, sami skrbeti za varstvo turške granice, vendar so pa pripoznali nadoblast cesarja in nadvojvoda. Kmalu je naraslo število upornikov na 20.000 mož. Petelinovo pero je krožilo po vaseh in selih kot znak upora. Za vrhovnega poveljnika so si izbrali v vojaštvu jako izvežbanega Ilija Gregorića. Boj se je začel pri Krškem, kjer je baron Thurn napadel kmete in provzročil strahovito klanje. Gregorić, ki je bil zasedel Brežice, se je umaknil na Hrvaško, kjer je bil premagan pri Sv, Petru pod Svetimi gorami od združene ogrske in štajerske vojne. Vsi podpoveljniki so padli, Ilija je zbežal v gore. Tudi hrvaški ustaši so podlegli. Ilija Gregovića in Mihaela Gusetića so vjeli in na Dunaju obglavili. Matijo Gubca, katerega so zaničljivo nazvali za «kmečkega kralja», so na trgu sv. Marka v Zagrebu posadili na razbeljeni železni prestol, na glavo so mu položili žareče krono in njegovo telo nato razčetrtili.

Iz poznejših stoletij so v zgodovini zaznamenovani manjši upori in ustanki, tako na Tolminskem, pri Šmarju na Dolenjskem (okrog l. 1830) in na Igu l. 1848. Predavatelj je končal z zadnjimi stihi prelepe Gregorčičeve pesmi «Velikonočna», kjer se slovenskemu narodu, zlasti se kmečkemu

4. se naj napravijo varovalne naprave na postajah, zlasti ob predorih;

5. se naj uvede električni obrat pri osebnih vlakih na progi Podrožčica-Jesenice-Trst;

6. naj se uvede boljša razsvetljava na postajah Ljubljana drž. žel., Kranj, Bled in Bohinjska Bistrica, v zadnjih dveh postajah zlasti v svrho povzdige prometa s tujci;

7. so naj pomnoži število tirov na ljubljanski postaji;

8. naj se izvrše primerne in zadostne adaptacije kolodvorskih naprav v Kranju in 9. naj se zgrade stanovanja za železniško osobje na Občini in v Gorici.

Ta predlog so podpisali: Iv. Hribar, Thun, A. Štrekelj, Primavesi, dr. Baxa, Kalina, Masaryk, Drtina, Hormuzaki, Hyrš, Mazanec, Suhrada, dr. K. Holý, Jos. Kotlář, Bukvej, dr. Tresić, Conci, Tonelli, dr. Rybař, dr. Laginja, dr. Sláma, Biankini, Spinčić, Mandić, Perić, dr. Hajn, dr. Kaftan, Malik, Chaloupka, Bojta, Pad'our, Ratej, K. Sáblík, F. Staněk, Maštálka, Bulín, Kulp, dr. J. Prodan, dr. Bugatto, Onciul, dr. G. Gentili, Bellegarde, Buřival, Klofáč, Choc, Fresl, dr. Ploj, O. Günther, Kadlčák, Brdlík, Jar. Rychtera, Faidutti, Ing. Neumann, dr. Srb, dr. Velich, Beković, dr. Dulibić, F. Ivanišević, Simionovici, Ježovnik, dr. Hlibowicki, Korol, Kuryłowicz, Silinger, Hubka, Dobernig, Dawydiak, J. Náprstek, Roblek.

Delovanje kmetijske družbe kranjske v letu 1907.

Iz poročila ravnatelja g. **Gustava Pirca** na občnem zboru dne 9. julija t. l.

Leta 1907 je imela družba 6915 članov, torej za 177 več kakor leta 1906. V tekočem letu, to je leta 1908., je pa družbi pristopilo že doslej 1271 novih članov. Število članov je sedaj narastlo na čez 7600. Člani so bili razdeljeni v 133 podružnic. Od lanskega občnega zbora sem je bilo nanovo ustanovljenih sedem podružnic, in sicer v Koprivniku, Kočevski Reki, Starem logu, Ravnah, Preloki, Semiču in Stari cerkvi.

Današnji občni zbor mora izvršiti volitev predsednika in podpredsednika ter štirih odbornikov v glavni odbor.

Družbeni zastopnik v kmetijskem svetu c. kr. kmetijskega ministrstva je bil družbeni tajnik, gosp. ravnatelj Gustav Pirc, njegov namestnik pa družbeni odbornik gosp. Josip Pogačnik, posestnik v Podnartu, državni in deželni poslanec.

Družbeni zastopnik v državnem železniškem svetu je bil po smrti 24. julija 1906) ravnatelja kranjske industrijske družbe g. Karla Lukmana na Jesenicah, njegov namestnik graščak in predsednik trgovske zbornice gospod Josip Lenarčič na Vrhniki.

Za družbenega zastopnika v živinozdravskem svetu, ki je bil leta 1907 ustanovljen, je bil imenovan za triletno dobo gospod Frančišek Povše, graščak, državni in deželni poslanec, za njegovega namestnika pa družbeni tajnik, gospod ravnatelj Gustav Pirc.

Društveno delovanje v letu 1907. Vložni zapisnik izkazuje 984 strogo uradnih dopisov, poslovnih števil pa izkazuje 32.636.

V družbeni pisarni, ki jo vodi družbeni ravnatelj, sodeluje poleg njega še 1 tajniški pristav, 1 pisarničar, 1 knjigovodja, 2 skladiščna uradnika, 1 pomožni uradnik in 3 služabniki, ki pomagajo tudi v skladišču.

Delovanje podružnic je bilo večinoma zelo živahno; posebno zadnji čas se mora njih vedno skrbnejše delovanje pohvalno omeniti. Delo glavnega odbora ima največjo oporo v uspešnem delovanju podružnic. Podružnice imajo sedaj 29 drevesnic ter vsako leto v svojem okolišu oddajo veliko število dreves. 20 podružnic v vinskih krajih ima tudi večje ali manjše trtnice in nekatere tudi vzorne vinograde. Za vzdržavanje drevesnic in trtnic dobivajo podružnice primerne podpore iz državnih in deželnih sredstev.

O družbenih zavodih in podjetjih je naslednje poročati:

1. Družbena podkovska šola. Ta šola, ki jo ima družba že 60 let v svoji oskrbi, je pravzaprav obrtna šola, ki vsled zakonskih naredb mora obstati, prizadeva pa družbi toliko neupravičenih žrtev, da je glavni odbor moral skleniti, da se iznebi te šole, oziroma žrtev zanjo. Dogovori s c. kr. deželno vlado, z deželnim odborom in z magistratom stolnega mesta Ljubljane merijo na to, da naj se način vzdržavanja podkovske šole tako izpremeni, da bode omenjeni činitelji dovolj prispevali in tako družbo vsakih žrtev odvezali. Zopet se ustanovi živinska bolnica. Podkovska šola je pod vodstvom posebnega ravnatelja, delujeta pa na njej učitelj podkovstva in njegov asistent. Šola je imela, kakor običnо, v preteklem letu dva polletna tečaja.

2. Družbena sadna drevesnica. Družba ima sedaj dve drevesnici, in sicer staro na bivšem poskusnem dvorcu na Poljanah in novo drevesnico na prostoru v Gornji Šiški. V stari drevesnici se ne prideluje dovolj dobro drevje za oddajo, zato družba ne more zadoščati naročilom svojih članov in je vsled tega prisiljenja že pet let naročati iz gornjeavstrijskih združenih drevesnic vsako leto po več tisoč visokodebelnih dreves. To naročanje tujega drevja, ki družbi prizadeva razmerno velikih žrtev, se bo moralo toliko časa vzdrževati, dokler ne bo v novi drevesnici dovolj drevja na razpolaganje. Nova sadna drevesnica v Gornji Šiški je sedaj zasajena s štirimi letniki sadnega drevja. Prvo drevje bo mogoče oddati jesseni leta 1909. Gospodarstvo v novi drevesnici je tako urejeno, da bo mogoče vsako leto oddati 23 do 24 tisoč visokodebelnih in pritličnih sadnih dreves raznih plemen in vrst.

3. Družbeni dvorec na Viču. Ta dvorec ima družba sedaj štirinajsto leto v zakupu. Njegov namen je delati poskušnje z raznimi semeni, vzgajati plemstvo goved ter dajati prostor za kupljene plemenske živali. ki se s pomočjo državne in deželne podpore razdeljuje po deželi. Gmotni uspeh je popolnoma povoljen. — Goved na dvorcu je sinmodolskega plemena. Kupujejo se mladi biki, ker se ceneje dobivajo in se v zadostni starosti zopet prodajajo.

4. Obdarovanje starih zaslуženih kmetskih poslov. V to svrho je glavni odbor leta 1898. ustanovil v proslavo vladarjeve 50 letnice cesarja Franca Jožefa I. jubilejni zaklad za obdarovanje starih kmetijskih poslov. Ta zaklad je leta 1907. dosegel vsoto 2787 K 60 vin.

5. Kmetijska gospodinjska šola v Ljubljani. Med najvažnejšimi družbenimi podjetji je ta šola, ki je bila tudi ustanovljena v proslavo petdesetletnega vladanja cesarja Franca Jožefa I. Šola je združena z internatom. Praktično so se gojenke vežbale v kuhanju, živanju, pranju, likanju, govedoreji, prasičereji, zelenjadarstvu, cvetličarstvu in sadjarstvu. Tudi je bil to leto, kakor običajno, praktičen mlekarski tečaj. Gospodinjska šola ima sedaj vzorne svinjake za rejo čistokrvnega angleškega prasičjega plemena, popolnoma primerno urejen goveji hlev, ki je gotovo najpravilnejši in najlepši na Kranjskem, ima velikanske vzorne kurnjake, majhen sadovnjak oblikanega drevja ter ima od Marijanišča na razpolaganje obširni zelenjadni in cvetlični vrt.

6. Deželna poskusna klet v Ljubljani. Novi ameriški vinogradi, ki bodo kmalu nadomestili po trtni uši uničene stare vinograde, dajo od leta do leta več vina. To vino je treba našim vinščakom lahko in za primerno ceno v denar spraviti, če naj se jim s tolikimi žrtvami zasnovano novo vinogradništvo izplačuje. To in izpremenjene razmere v vinski kupčiji. tekmovanje s tujci i. t. d. nalaga družbi dolžnost, skrbeti za razpečavanje domačih vin, oziroma domače vinščake podpirati pri vinski kupčiji To nalogo vršiti ni lahko. Iz tega vzroka je družba pred petimi leti osnovala v Ljubljani deželno poskusno vinsko klet z žrtvami, ki so za družbo naravnost ogromne. Za leto 1907 je družba prosila državne podpore, ki jej je tudi bila prisojena in izplačana. Vspehi vinske kleti imajo očiten vspeh.

Konec prih.

Slovenci, kupujte vžigalice v korist družbi sv. Cirila in Metoda!

ljudstvu, obeta lepša prihodnjost, in ki se glase:

Kalvarijo svojo naš rod je imel,
zdaj rešuje zadnje se zore;
a dan še slavneji mu bode prišel;
dan oljske prišel mu bo gore.

Kot z oljske se gore je vzdignil Gospod
v nadzemeljske jasne višave,
povzdigniti mora se krepki naš rod
v višave moči in pa slave!

Občinstvo je z burnim priznavanjem sprejelo prezanimivo predavanje. V imenu čitalniškega odbora in poslušalcev se je predavatelju skreno izahvalil čitalniški predsednik prof. Makso Pirnat.

Brodkovski odvetnik.

Slika iz sedanjega življenja moravskega.

Češki spisal Vaclav Beneš-Šumavský; poslovenil August Petrič. Konec.

Sedaj je videl konečno v strašni jasnosti, da se je pustil prevariti, strašno prevariti in da je bil skozi leta igrača v rokah teh neprijateljev, ki so oslabili njegove moči in uničili njegovo bodočnost.

Gnjev in sram sta mu bliskala z obraza, rad bi bil zakričal, rad bi bil povedal svoji ženi, kaki zvijačneži, licemerci in podleži so oni, ki so ga varali tako dolgo; vendar ko je videl, da je sama uničena pod težo teh novic, je siloma potlačil v svoji notranjosti vse pikre besede, ki so mu silile na ustnice. Spregovoril ni niti besedice s svojo soprogo o tej zadevi, boječ se, da bi pri tem ne prekipela v njem jeza.

Hilda je tedaj sama pretrgala zvezo z svojim stricem, jezeč se nanj nele, ker je vzel svojo gospodinjo za ženo, ampak tudi, ker ni smatral svoje nečakinje vredne, da bi jo bil poprej obvestil o svatbi. Vendar ravnatelju ni šla njena jeza k srcu in storil ni nikakega koraka, da bi si zopet pridobil njeno naklonjenost.

V ostalem se ni premenila njena narava niti vsled te nesreče. Nič bolj udano in prijazno se ni obnašala proti svojemu soprogu. Bila je sedaj pogosto nervozna, žalila ga je s svojo svojeglavnostjo in s svojimi muhami kakor poprej, a on se je maščeval nad njo s svojo brezbrižnostjo in je večkrat prebil cele večere v gostilni.

Oba soproga sta se med seboj prezirala, obnašala se, kakor bi ne bilo nič drugemu do drugega in pogosto so bili med njimi trenotki, ko se nista pogledala posebno ljubeznjivo in si očitala, da bi bila srečnejša, če bi se ne srečala nikdar njuna življenska pot.

Ona je videla, da ni Kubala več oni lepi mož, kakor se ji je zdel prej: zredil se je, obraz mu je orumenil, imel je gube na njem, oči njegove so bile brez leska, njegova brada je bila zanemarjena.

A tudi ona ni bila več ona bleščeča krasotica kakor nekdaj. Postala je suhljata, sicer krasne poteze v njenem obrazu so imele izraz nadležnosti in ustrujenosti in so ostale ostre, ker jih ni milil nikak plemenitejši čut. Izginila sta lesk in nežnost mladosti, oči je imela ošabne in zaničljiva poteza okoli ust je kazala, da je svojeglave in hudobne narave.

Kubala se je sedaj spominjal v trpkih trenotkih Karle, ki je postala med tem soproga zdravnika Svozila, ki je ostal v Brodkovicah dasi ni dobil mesta občinskega zdravnika. Kubala jo je imel sedaj pred očmi v temnih in hudih časih, v nočeh brez spanja, ko se mu je dozdevalo življenje brez trudov in hrepenenja le težko breme. Bila je sedaj krasnejša nego poprej, krasnejša nego njegova žena, a z njenega obraza je odsevala še vedno ona nežnostna miloba.

* * *

Albrechtova vlada v mestu je trajala dalje in bila vedno nesrečnejša. Občinske stavbe in podjetja so bogatile edino njegov žep in nekoliko njegovih verih sodrugov. Postavil si je na trgu velik dom, a njegova domačija, ki je bila poprej skromna, ob kosna od male penzije, je odsevala od sijaja, ki je bil vsakomur v oči, o katerem si pa ni upal nikdo ziniti, odkod prihaja, ker je novi župan tožil in dal obsoditi vsakogar, kdor se je oglasil proti njemu. Neomejeno kakor paša je vladal Albrecht celemu mestu in je vsled svoje brezobzirnosti i polagoma nahujskal proti sebi vse občanstvo.

Ljudstvo je počelo premišljati, da so bile prejšnje dobe vendar lepše in da niso nastopili obljubljeni zlati časi.

Gospodarski del.

Tedenski sejem v Kranju dne 6. julija 1908. Prignalo se je — konj, 148 glav domače goveje živine, 10 glav hrvaške goveje živine, 11 domačih telet, — hrvaških telet, 51 domačih prašičev, — hrvaških prašičev, — domače ovce, 50 hrvaških ovac, — koz, — buš in — bosanskih volov. — Pitani voli 100 kg K 66·—, na polovico 100 kg K 64·—, za pitanje 100 kg K 62·—, kumerni 100 kg K 58·—. Pšenica K 12·50, proso K 8·—, rž K 10·50, oves K 9·—, ajda K 9·50, repno seme K 60·—, fižol ribničan K —, mandalon K —, koks — in krompir — za 50 kg.

Dobavni razpis. C. kr. trgovinsko ministrstvo naznanja trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani, da se bo pred kratkim naznanjena ponudbena razprava zaradi dobave hrastovih in bukovih pragov (švelarjev) in čokov vršila dne 5. avgusta t. l. na trgovski borzi v Bruslju.

Dobavni razpis. Intendanca c. kr. 3. kora v Gradcu je poslala trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani seznam približne potrebščine predmetov, ki se bodo potrebovali v dobi 1908/1909 za oskrbo c. kr. vojske in c. kr. domobrambe v oskrbovalnih skladiščih v Gradcu, Mariboru, Celovcu, Ljubljani, Trstu, Gorici in Pulju. Dobaviti bo pšenico, rž, seno, slamo, premog, drva in kruh. Seznam, splošni pogoji in vzorec izpričeval za producente se lahko vpogledajo v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani. Dobavne obravnave se bodo s posebnimi razglasi naznanile.

Umetnost in književnost

Letno poročilo petrazredne dekliške ljudske šole v Kranju za šolsko leto 1907/8. Izdalo šolsko vodstvo koncem šolskega leta 1907/8. Tisk Iv. Pr. Lampreta v Kranju. 20 str. Ta šola je štela 194 učenk, katere so poučevale poleg gdč. nadučiteljice Franje Jugović še štiri gdč. učiteljice in dva kateheta. V začetku poročila je natisnjen v spomin šestdesetletnice vladanja našega cesarja Franca Jožefa I. kratek životopis cesarjev.

Sedmo izvestje mestne višje realke v Idriji šolsko leto 1907/8. Izdalo ravnateljstvo. Natisnil Iv. Pr. Lampret v Kranju, 67 str. Izvestje vsebuje naslednje članke: Mestna realka v Idriji 1901/2—1907/8. Napisal ravnatelj dr. Stanislav Beuk. — Donesek k vprašanju o koncu sveta. Spisal Iv. Nardin. — Praktiške vaje v kemiji. Napisal B. Baebler. — O domovini in naseljevanju južnih Slovanov. Poroča dr. Dragotin Lončar. — Posabljen pesnik (Jos. Cimperman). Literarna črtica. Priobčil Engelbert Gangl. Šolska poročila. Sestavil ravnatelj dr. Stanislav Beuk. Mestna realka v Idriji je štela v minulem letu 232 dijakov. Izvestju je priložena tudi slika prvih maturantov mestne realke idrijske.

Godovi prihodnjega tedna:

12. Saviša, Jaroslava; 13. Evgenij, Draganj, Jekoslava, Radamila; 14. Slobodin, Dragojila, Dobroslav; 15. Vladimir, Metod; 16. Česlav, Vratislava, Bogdan; 17. Aleš, Držislav; 18. Friderik, Lelja, Miroslav.

Zgodovinski in slovstveni pregled za prihodnji teden.

12. julija. — 100. pred Kristom. * Gaj Julij Cezar. — 1191. Pri naskoku na Akon sirovo razžali angleški kralj Rihard Levosrčni Babenberžana vojvodo Leopolda V. (Nastanek avstrijskega grba: rdeče polje, bela povprečna proga.) — 1536. † Humanist Erazem Rotterdamski. — 1826. * Politik dr. J. Radoslav Razlag v Radoslavcih pri Ljutomeru. — 1851. † Saguerre, soiznajditelj fotografije. — 1880. † Angleški dramatik Tom. Taylor. — 1887. † Veleindustrialec Alfred Krupp v Essenu.

13. julija. — 1683. Turki začno oblegati Dunaj ter zavzamejo predmestja. — 1793. Marat umorjen. — 1816. * Romanopisec Gustav Freytag v Kreuzbergu na Šlezkem. — 1878. V Berolinu sklenejo mir. — 1889. † Pesnik Robert Hamerling v Gradcu.

14. julija. — 1789. * Slovničar France Metelko v Škocijanu na Dolenjskem. — 1789. Zavzetje bastille v Parizu. — 1790. † Gideon baron Laudon. — 1795. † Zgodovinar in dramatik Anton Linhart v Ljubljani. — 1801. * Fiziolog Janez Müller. — 1814, * Pesnik Jakob Košar pri sv. Jurju ob Ščavnici. — 1815. * Znani nabiralec narodnega blaga Jakob Volčič v Gorenji vasi nad Škofjo Loko. — 1866. Bitka pri Aschaffenburgu. — 1905. † Pisatelj Janez Trdina v Novem mestu.

15. julija. — 1291. † Cesar Rudolf Habsburški. — 1759. * Pravoslavni pisatelj dr. Aldobrand Jakob Košak v Celju. — 1799. * Pisatelj Ignacij Holcapfel v Tržiču. — 1834. Na Španskem odpravijo inkvizicijo. — 1866. Nesrečne bitke Avstrijcev pri Tobitschau in Prerau. — 1871. † Pesnik Anton Umek-Okiški v Celovcu. — 1890. † Pisatelj Gotfrid Keller.

16. julija. — 622. Mohamed beži iz Meke v Medino. — 1490. Češkega kralja Vladislava II. okličejo Ogri za kralja. — 1664. Pisatelj Andrej Gryphius. — 1849. † Pisatelj France Veriti v Novem mestu. — 1857. † Francoski pesnik Beranger. — 1905. † Slikar Alojzij Šubic v New-Yorku.

17. julija. — 711. Zahodni Gotje poraženi pri Xeres de la Frontera. — 1790. † Angleški filozof in narodni ekonom Adam Smith. — 1792. Bitka pri Dubienki. — 1793. Charlotte Corday umore na žiljotini, ker je zabodla Marata. — 1894. † Anatom Jožef Hyrtl.

18. julija. — 1374. † Pesnik France Petrarka. — 1838. * Pisatelj Jernej Križaj-Severjev v Orehku. — 1876. Karel Jožef Simrock v Bonnu. — 1887. † Pisatelj Matej Brence pri Sv. Gregorju na Dolenjskem.

Sejmi na Gorenjskem prih. teden:

12. v Kropi in Zg. Tuhinju.

Dopisi.

Tržiške novice.

— Kresovi na čast godu slovanskima apostoloma sv. Cirila in Metoda so goreli na hribih tržiške okolice, na hribu sv. Jožefa pa so zapalili bengalični ogenj, kar naj kaže tujcu, da biva tukaj krepki in zavedni slovenski rod.

— Otvoritev železnice. Otvoritveni vlak so pozdravila tukajšnja društva vzajemno in tisočera množica z Živio- in Nazdar-klici. Po trgu pa je nad 90 (devetdeset) velikih slovenskih trobojnic, ne vštevši malih, kazalo prišlecem, da je Tržič slovenski trg.

— Častni občan Šimen Rieger se je tudi udeležil otvoritve železnice, pa ko ga je množica zapazila, ga je pozdravila z gromovitem «pereat Rieger», tako da je Šimen postal ves bled. Šimen, zate je najbolje, da nikdar več ne prideš v Tržič.

— Frankfurtarico je izobesil na dan otvoritve železnice sin župana, Alfonzek, in hotel s tem izzivati mirno slovensko ljudstvo, pa jo je skupil. Tudi tržiškim Slovencem gine potrpežljivost. Ko je ljudstvo zagledalo izzivajočo in Slovence žaleče zastavo, se je razljutilo in od žandarmerije zahtevalo odločno, da naj se zastava odstrani. Ker se je bilo bati najhujšega, kajti ljudstvo se je začelo zbirati v velikih gručah in glasno dajalo duška nevolji, je žandarmerija posegla vmes in dosegla odstranitev zastave. V Tržiču ni več mesta za izzivajoče in obenem še izvenavstrijske zastave.

— Čočov France je prišel tudi na otvoritev železnice. Ker ni bil povabljen na diné, se ga je nasrkal v Tržiču, da je bil v zabavo drugim, posebno na kolodvoru, ker je kričal in kazal legitimacijo, da je državni poslanec. Pošiljali so ga od vagona do vagona. To se mu je zdelo preveč in je skočil na drugo stran iz vagona, pa je njegovo boljšo tako razkačilo, da mu je dala klofuto ob splošnem smehu navzočih.

— Čočov France odloži svoj državnozborski mandat. V neki gostilni je rekel: Še jutri bom odložil mandat. Pa tudi tukaj ga je njegova žena hitro posvarila: «Čenča, vsaj ne veš, kaj govoriš.» G. poslanec, še večkrat pridite v Tržič, ker nas znate jako dobro zabavati.

Iz selške občine. Kake občinske može nam postavlja naš župnik, kaže dogodek, ki se je zgodil pred kratkim. Na Jamniku se je zdel med vsemi posestniki Rožniku najsposobnejši J. G., kojega je spravil pred dvema letoma na začudenje vseh občanov, ki poznajo tega možička, v občinski odbor. Ta kerikalni človeček se je pred enim mesecem vozil iz Podnarta v Kranj. Ker mu izprevodnik ni priščipnil voznega listka, je mislil brihtna glavica, da se bo lahko tudi nazaj vozil s tem listkom in se potem bahal doma, kako se zna poceni voziti. Ko je nazaj grede pokazal izprevodniku ono karte, naložil mu je ta 60 vinarjev kazni. Rožnikovemu ljubljencu pa to ni bilo všeč, ampak jo je raje, ko se je vlak bližal Podnartu, pocedil iz vlaka proti Savi. Sedaj se je vnel divji lov za «strdenim možem» in pri savskem mostu so ga zgrabile krepke pesti železniških služabnikov. Vsega zgrevanega so ga peljali v pisarno, kjer je moral plačati 6 kron kazni. Ta dogodek je sicer malopomemben, vendar pa nam predočuje, kakšne može spravlja naš župnik v občinski odbor, ki nam dajejo tako lepe zglede in našo občino pripravljajo v slab glas. Vsak si namreč lahko misli, če so že odborniki taki tihotapci in zarukanci, kakšni morajo biti šele drugi občani!

Iz sorške okolice. Že dolgo časa ni prinesel «Gorenjec» nič novic od nas. Vzrok je to, ker je sedaj šel od nas Brajc, ki je dal tolikokrat priliko, da smo morali pisati o njem. Kakor povsod, tako je tudi pri nas velika suša. Vse molitve in vse procesije nič ne pomagajo. Kmet bode slabo pri-

---

Premenilo se je le v toliko, da se je topilo občinsko premoženje in da so bile občinske doklade dvakrat in trikrat večje nego poprej.

Meščanstvo je premišljevalo, ali morejo opravičiti sedanji upravitelji mesta svojo vlado nad slovanskim življem? So-li mogoče boljši, plemenitejši ali modrejši? Nikakor ne. Nadkriljevali niso drugih z ničemer, razun s svojo pohlepnostjo, prekanjenostjo in brezobzirnostjo, ki ni hotela priznati tujih pravic, ki je zaničevala vsak nravni zakon. Umeli so le izrabljati pregreške prebivalstva in njegovo neslogo v svojo korist. Nravne vznešenosti, ki bi jih upravičevala, biti voditeljem svojim someščanom, so imeli še manj nego ljudstvo, ki so se mu vsilili za upravitelje in voditelje. Niso mu bili vzor, ampak bič, ki jih je opletal za njihovo prejšnjo neslogo in mlačnost v občinskih in narodnih stvareh.

V mestu se je pripravljal preobrat. Ljudstva se je polotilo novo gibanje. Sijajno se je počelo oglašati pri svojem narodu. Češka društva, ki so poprej propadala drugo za drugim, so se razcvitala sedaj. Mladež in doraščeni so se navdušeno oglašali k narodnemu praporju.

Na čelu gibanja pa nista bila več Kanjak in Pejčoh; stopila sta v ozadje, prepustivši vodstvo mlademu zdravniku Svozilu, ki je imel v sebi vse lastnosti, ki jih je bilo treba, da bi se Brodkovice osvobodile sedanjega robstva.

Pri novih volitvah je gnal Albert zopet podkupljene volilce v gručah kakor čedo k volitvam. Vendar njegove zvijačnosti in nepostavnosti niso bile dovolj močne proti navdušenju probujenega ljudstva in ga takrat niso obvarovale poraza v tretjem razredu, ki si ga je pridobila zopet slavna narodna stranka.

Ljudstvo je zavriskalo. V občinskem odboru so se zopet odzvali češki glasovi, in češka manjšina je postala močna opora meščanstva proti Albrechtovi grabljivosti.

Zapazivši pretiranosti v občinskih računih so češki člani gledali pazljivejše na gospodarstvo mestnega oskrbništva in zahtevali revizijo računov. Nekega dne je prišel od deželnega odbora iz Brna uradnik, da bi pregledal račune. Albrecht ga pa ni hotel pripustiti in ga poslal nazaj, ne da bi kaj opravil. Vse mesto se je zgražalo nad to drznostjo. Na to je prišel nov uradnik delal nekoliko dni, računal in preiskoval z veliko vztrajnostjo in zopet odšel. Albrecht pa je bil poklican nenadoma v Brno, vendar se je vrnil z zmagoslavnim obrazom in vstrajal v svoji svojevoljnosti. Je-li došla kaka rešitev o reviziji, ni izvedla narodna stranka nikdar.

Vendar ni trajala več dolgo Albrechtova strahovlada.

Po daljnih treh letih so bile zopet Brodkovice popolnoma vrnjene narodu, in za vselej je bil proklet zli duh, ki je podrobil mesto jarmu tujstva.

Mestece, čegar župan je postal zdravnik Svozil, se je prebudilo k čilemu življenju, je upoštevalo zahteve nove dobe in je danes med najnaprednejšimi mesti na Moravskem. Razna podjetja, ustanovljena od narodne stranke v dobi borbe proti Albrechtu, so se vzdržala, se razcvela in nudijo revnejšemu prebivalstvu neusahljiv vir dohodkov.

Ko se je narodna stranka, zmagavši v vseh treh volilnih razredih, polastila zopet občinske uprave, je našla v računih grozne nepravilnosti, premeteno zakrivane z dozdevnimi računi. V občinski blagajni ni bilo denarja. Dognalo se je, da Francl in Albrecht nista le zapravljala občinskega premoženja z raznimi stavbami, ampak da sta tudi poneverila tisoče.

Kak mesec po volitvah sta odpeljala dva orožnika Albrechta in občinskega tajnika — po oni poti, kakor pred šestimi leti ubogega Mudro — da ju dovedeta h kazenskemu sodišču v Brno.

Kubula ni več dočakal žalostnega padca nemškega gospodstva v Brodkovicah.

Hotel se je sicer nekolikokrat povspeti, da bi popravil, kar je pokazil; vendar je spoznal vsakokrat, da se bojuje proti nekaj silnejšemu nego je bila njegova volja in moč. Zaman se je branil dolgo misli, da je tu pokopana njegova bodočnost in da je tu ne more nič več vzbuditi. Prihajali so trenutki, ko je čul pekočo bolest nad tem, kako ga je prevarala njegova poštena ljubezen, ki ji je žrtvoval vse, in polaščal se ga je obup nad izgubljenim življenjem.

delal, to se vidi že naprej in tudi živino bode težko rediti, ker ne bo krme. Posledica temu bodo, da tudi denarja ne bode. Zato pa mislimo, da ni prav, če se od nas kmetov zahteva vedno kaj denarja. Pa tudi z delavci ni nič boljše. V tovarni je tako slab zaslužek, da se ne da skoraj živeti. V zadnjem času pa so nekaterim odtrgali še plače. Pač žalostno dovolj, da se tako ravna z delavci. Tega so delavci sami nekoliko krivi, da jih tovarna tako pasje plačuje. Zakaj se ne združijo in napravijo skupno strokovno društvo, v katerem naj bi bili sami delavci, ne pa druge pijavke. Kaj koristi tisto delavsko društvo v Preski? Prav nič. Iz Ljubljane hodijo klobasat in govorit razni klerikalni preroki, ki obljubujejo kmetom že nebesa na zemlji, delavcem pa zvišanje plač. Tisto društvo v Preski je samo slepilo za delavce. Tam jih ima preški Janez na špagi in jih cuka kakor mu pomigajo v tovarni. Delavci imalo pasji zaslužek, preški «gospod» pa dobi od tovarne vsako leto 200 K. Čemu jih dobi? Razmišljujte, delavci! Po tovarnah, kjer so delavci socialni demokratje imajo povsem boljši zaslužek, kjer pa delavce vodijo gospodje za nos, tam je pa žalostno za delavce. Seveda židje podkupijo «gospode» s par sto kronami in gospodje pa delavce drže lepo v strahu božjem. Kdaj se bodo odprle oči delavcem in tudi kmetu, da bodo spoznali, da ta komanda, ki zdaj zapoveduje delavcem in kmetu, ni njima v korist, ampak tudi znani malhi brez dna.

Z Bleda. Za pogorelce na Bledu v roke g. J. Peternela so darovali: Posojilnica v Radovljici 1000 K; Posojilnica na Bledu 500 K; gdč. Josipina Jekler na Bledu 100 K; gg. Jakob Peternel z Bleda 30; I. Žirovnik v Gorjah 10; Janez Pretnar trgovec na Bledu 10 K; Anton Pretnar, posestnik na Bledu 10 K; J. Ažman, nadučitelj na Breznici 10 K; I. Kokalj, tesarski mojster na Bledu 20 K; I. Plemelj, zidarski mojster na Bledu 20 K; F. Sekovanič, trgovec na Bledu 100 K; dr. G. Hočevar, zdravnik na Bledu 10 K; A. Vovk, posestnik na Bledu 10 K; Henrik Weiss, letoviščar na Bledu 10 K; se je razdelilo 2. jul. 1840 K. — Nadalje so darovali: Tomaž Šušteršič, oskrbnik v Radovljici 50 K; I. Baraga, gostilničar na Bledu 10 K; F. Zadnikar, trgovec v Celovcu 10 K; Zbirka v «Narodu» št. 153. 53 K; I. Šteinhauser, letoviščar nabral 30 K; Županstvo Lesce 100 K; M. Supan v Ljubljani 20 K; Mari Gebauer 10 K; I. Dolničar vinski trgovec v Šmartnem pod Šmarno goro 50 K; I. Treven, trgovec na Jesenicah 1 zavoj obleke. Skupaj 333 K. — Sumi so, da so zažgali otroci, vendar to ni dokazano, in je mogoče, da so otroci nedolžni.

Zlet gorenjskih sokolskih društev se vrši 15. avg. v Kranj

V Kranju, dne 11. julija 1908.

V novo ministrstvo za javna dela je imenovanih okolo 150 raznih uradnikov, med njimi nismo našli niti enega Slovenca. Po razmerju prebivalstva bi moralo biti 6 do 7 Slovencev. Ali novo ministrstvo ni namenjeno tudi Slovencem? Slovenski poslanci, ali se je to zgodilo z Vašo vednostjo ali celo z Vašim soglasjem?

Trgovinski minister Fiedler je izdal naredbo, s katero priporoča trgovskim zbornicam oziroma trgovcem avstrijskim, naj hite priporočat svoje blago med ruskimi in gališkimi Poljaki. Odkar so namreč na Pruskem sprejeli zakon, po katerem sme država Poljake razlastiti, t. j. prisilno pokupiti njih zemljišča, je bojkotno gibanje med Poljaki proti nemški trgovini silno naraslo. Čisto naravno je, da je sedaj prilika za avstrijsko, osobito češko obrt, da si zagotovi odjemalcev nad Poljaki. Minister Fiedler je storil le svojo dolžnost, če je opozoril avstrijske interesente na ugodno priliko. Nemci pa so zdaj zagnali hud krik, češ, da je minister, ki je češkega mišljenja, nastopil proti nemški državi.

Državni zbor je sprejel nujni predlog socialnih demokratov o starostnem zavarovanju in je minister za notranje zadeve obljubil, da predloži zakon dne 3. novembra.

Grof Ignatijev, bivši ruski minister za zunanje zadeve, je umrl.

Novo srbsko ministrstvo je končno sestavljeno tako: Velemirović prevzame predsedstvo in javna dela, Milanović notranje zadeve, Trifković justico, Kosta Stojanović poljedelstvo, Andrija Nikolić pouk, Štefanović vojno, Popović pa finance. Trgovinska pogodba z Avstro-Ogrsko je s tem imenovanjem zagotovljena.

Francoski socialisti so v nedeljo priredili v Parizu velik protesten shod proti potovanju predsednika Fallieresa na Rusko. Udeležilo se je shoda nad 2000 oseb. Napovedali so, da prirede take protestne shode po vsej deželi.

Grška vlada se je rekonstruirala na ta način, da je sedaj Theotokis ministrski predsednik in vojni minister, Baltazzi ima zunanje zadeve, Lerides notranje, Gumaris finance, Staiss pouk. Stefanov justico, Empirikos mornarico. Politična smer vlade ostane neizpremenjena.

Perzijski šah razglaša, da je «popolnoma premagal upornike». Toda kakor je njegovo krvoločno ravnanje gnusno, tako je njegova baharija neutemeljena. V Tjebrisu n. pr. vlada popolna anarhija. Reakcionarji in revolucionarji streljajo in se vzajemno ubijajo. — Perzijski poslanik v Berlinu, neki princ iz vladajoče hiše, je v «Berliner Tagblatu» objavil: «Za sedanje dogodke je odgovorna Rusija, zlasti ruski šahov tajnik in sedanji vojni guverner general Lijakov. Ustava se v Perziji ne da več odpraviti. Če bi šah vendar poskusil kaj takega, bi povzročil dolgo meščansko vojno, v kateri bi zlasti šahov stric Ziles Sultan igral važno ulogo. Od mednarodne kontrole bi bilo za Perzijo pričakovati kaj dobrega.»

V Perziji divja zlasti na severu meščanska vojna. Šah je popolnoma pod ruskim vplivom, njegovim vojakom zapovedujejo ruski častniki, vsled česar je ljudstvo silno razburjeno proti Rusom. V zadnjih bojih v Tjebrisu je bilo 370 mrtvih in več kakor 700 ranjenih na obeh stranch. Punt se širi. Ruska banka zahteva od trgovcev v Teberanu povrnitev dolga, ki znaša 36 milionov; Rusi vedo, da trgovci sedaj ne morejo plačati te svote pa hočejo njih zadrego politično izrabiti. Mnogo opozicionalcev je našlo zavetišča na angleškem poslaništvu, zaradi česar zahteva šah, naj se odpokliče angleški poslanik. Anglija se pa ne uda tej zahtevi.

V Paraguaju v južni Ameriki so se spuntali vojaki. Prišlo je do ljutih bojev med zvesto in ustaško vojaščino in je padlo na obeh stranah nad 100 ljudi.

Poziv.

„Tržiški Sokol“ priredi v nedeljo 19. julija na korist skladu za telovadnico veliko narodno veselico na vrtu g. Jos. Primožiča v Pristavi pri Tržiču. Odbor je preskrbel v ta namen vse potrebno, da zadovolji dodobra vse posetnike. Najel si je popolno društveno godbo iz Ljubljane, preskrbel tudi poseben vlak iz Kranja do Tržiča in nazaj in sicer tako, da imata oba vlaka, t. j. oni, ki vozi iz Ljubljane v Kranj in z Jesenic v Kranj, kar najpripravnejšo zvezo ob veliko znižani voznini. Veliko naših rojakov pozna pač naš slovenski, narodni Tržič le iz različnih zadev, ki so se doigrale po zvitosti naših narodnih sovražnikov, imel pa ni prilike ogledati si bojno polje, kjer se bije neizprosen boj za slovensko posest. Slovenci, najugodnejša prilika se Vam nudi ravno pri tej veselici. Prihitite k nam, nastopite polnoštevilno in pokažite, da tudi Vi čuvate slovenska tla in njih meje, da se tudi Vi zavedate velikega pomena slovenske postojanke v Tržiču; zdramite s svojim prihodom one naše mlačne brate, ki trdno spe narodno spanje in ne slutijo, da si prisvaja volčji Nemec slovensko posest kos za kosom. Vsakdo, po kojih žilah se pretaka slovenska kri, imej za nedeljo 19. t. m. le eno namero: Na sokolsko veselico v Tržič!

„Čemu sem še pravzaprav tu?“ je pravil sam sebi. „Kaj hočem tu? Ljudstvo samo, za katero sem hotel delovati, me odganja odtod. Izgubil sem tla pod nogami. Nepotreben sem tu!“

„Nepotreben sem tu!“ mu je bučalo vedno po glavi. „Proklet sem od onih, ki sem jim hotel pridobiti pravice!“

In v tem obupnem stanju ni imel nikogar poleg sebe, ki bi ga bil potolažil in ki bi mu bil rekel, da še ni vse izgubljeno in da je še možno, da očisti svojo omadeževano čast, če napne vse sile v vztrajnem delovanju in popravi pokaženo delo.

Njegova pisarna je hirala in pešala, vpoštevali je niso niti Čehi niti Nemci. Stari klijenti so se izgubljali drug za drugim. V svojih nadah prevaran, zapuščen, od nikogar vpoštevan, se je odločil konečno, da zapusti mesto, v katerem je postal že davno nemogoč.

Nekega dne je izginila napisna deska z njegovega stanovanja.

Naslednjega jutra še v temi se je vsedel s Hildo v kočijo in je zapustil skoro neopažen Brodkovice, da poskusi drugje novo delovanje, novo življenje.

Novičar.

Slovenski poslanci — pozor! Kakor znano, je odstavljen jeseniški postajenačelnik Koller od službovanja radi svojega «vzornega» obnašanja. Lahko rečemo, da je v prvi vrsti odločno postopanje naprednega časopisja največ pripomoglo, da je železniška uprava disciplinirala nadutega nemškega uradnika, ki ga je ščitila do zadnjega. V kratkem bo imenovan nov postajenačelnik za Jesenice. Kakor čujemo, je med prosilci za to mesto največ Nemcev, ter namerava železnična uprava na Jesenice zopet imenovati Nemca. Opozarjamo slovenske poslance, da store na merodajnem mestu primerne korake, da se imenuje na jeseniško postajo sposobnega slovenskega uradnika. Ne samo, slovensko govorečega Nemca, ampak rojenega Slovenca zahtevamo, če hoče železniška uprava, da bo vladalo dobro razmerje med prebivalstvom in železniškim osobjem.

Občinski zastop radovljiškega mesta je sklenil v svoji zadnji seji ustanoviti v proslavo šestdesetletnega jubileja našega vladarja «Cesar Franc Jožefa I. meščansko šolo». V ta namen je določil kakor osnovno glavnico naložiti 20.000 kron. — Živel, zavedni in napredni občinski zastop! S prosveto k svobodi!

Seja občinskega odbora v Kranju z dne 7. t. m. Župan konštatira sklepčnost, otvori sejo in imenuje overovateljima zapisnika občinska odbornika Janko Sajovica in Franca Omersa star. Zapisnik zadnje seje se brez čitanja odobri. Župan naznanja, da se je v zadnji seji volil vodovodni nadzorovalni odsek in pozove člane tega, da se odsek konštituira. Dalje omenja, da se je deželni glavar Šuklje za zahvalo občinskega odbora kranjskega zahvalil in obljubil tudi nadalje po svojih močeh pospeševati koristi mesta Kranja. Njegovo kakor tudi zahvalo «Narodne čitalnice» v Kranju za znesek 300 K v svrho ustanovitve ljudske galerije in v podporo ljudske knjižnice vzame občinski odbor na znanje. — Občinski odbor pritrdi predlogu finančnega odseka, da 1) da sme mestna hranilnica v Kranju tukajšnji mestni občini izjemoma in ne glede na sklep občinskega odbora kranjskega z dne 10. febr. 1905, kateri ostane tudi nadalje v polni pravomočnosti, posoditi 127 091 K proti $4\frac{1}{4}$ % letnemu obrestovanju; 2) občinski odbor skleni, da vzame mestna občina kranjska pri tukajšnji mestni hranilnici posojilo v znesku 127.091 K proti $4\frac{1}{4}$ % letnemu obrestovanju in $\frac{1}{2}$ % amortizacije, katera bode trajala $52\frac{1}{2}$ let ali 105 semestrov. — Stavbeni odsek poroča o vlogi županstva občine Predoslje na deželni odbor kranjski radi popravljanja hujanskega mostu in sklene občinski odbor: Z ozirom na dejstvo, da kranjska občina po zgradbi nove državne ceste in železnega mostu, ki je postal za mesto brezpomemben, z ozirom na dejstvo, da je kranjska občina odklanjala dosledno vsako redno in obvezno prispevanje za vzdržavanje napominanega mostu, ki se po otvoritvi železnega mostu ni odstranil le vsled prošnje vasi Huje in Klanec, ki od takrat tudi most iz svojega in s prispevki deželnega in okrajnega cestnega odbora vzdržujeti in konečno z ozirom na to, da stari most ni več uporabljiv za vozni promet in služi izključno le vasema Huje ter Klanec, izjavlja občinski odbor, sklicuje se glede zadnjega razloga na § 19. cestnega zakona, da v polnem obsegu pritrja izjavi županstva z dne 7. marca t. l. na deželni odbor in odklanja vsako prispevanje k zgradbi ali popravi starege mostu čez Kokro.

Kdor pride v Gorico, naj se ne spozabi, da bi šel v kako italijansko trgovino! Podpirajmo le svoje brate!

Otvoritev tržiške železnice se je minulo nedeljo izvršila tako, kakor je bilo pričakovati. Naše uredništvo kljub drezanju ni dobilo vabila, ravno tako tudi ljubljanski dnevniki ne. «Slovenec» je celo telegrafično urgiral vabilo, pa ga ni dobil. Vkljub temu je edino on prinesel dolgo poročilo o slavnostni otvoritvi tržiške železnice. Treba si bo zapomniti, kdo ruši disciplino med preziranimi časnikarji. Kranjsko prebivalstvo, katero je došlo v zelo obilnem številu na kranjski kolodvor, je dalo duška nemški prireditvi s tem, da je demonstrativno kar najhladnokrvneje prisostvovalo slavnostni otvoritvi in ni hotelo poveličevati nemški slavnosti, tako je tudi prav. Iz zgoraj omenjenega razloga ne moremo obširneje poročati o tej otvoritvi.

Tržiška pošta, ki je vozila od otvoritve Rudolfove železnice iz Kranja v Tržič, je prišla zadnjo nedeljo vsa ovenčana z mlaji in zastavicami v Kranj. Postilijon je žalostno trobil, ker je dobil konkurenco in bo moral iti v pensijon.

Za blejske pogorelce je daroval cesar 5000 K.

Kancelistom v Kranjski gori je imenovan g. Josip Rus, sodni oficijant v Ilirski Bistrici. — G. I. Tofant, kancelist v Kranjski gori, pa je premeščen v Ilirsko Bistrico.

Iz gorenjske kmetske stranke. — Kmečki sklad. Prve doneske za naš gorenjski kmečki sklad smo prejeli od naslednje imenovanih: Janez Kalan 1 K, Janko Ahlin 2 K, neimenovan 1 K, Josip Lapajne 1 K, Jožef Jenko 50 K, Fran Ahlin 2 K. Nabrani denar je obrestonosno naložen v kmečki

branilnici v Cerkljah. — Gorenjski kmetje! Pomnite, da ste bili ob nastopu vlade našega cesarja oproščeni tlake in suženjstva, zatorej se za njega 60letne vlade osamosvojimo, otresimo se političnih jerobov in varuhov, ter naj srca vseh preveva želja: kmet, na dan! Naj se zbirajo vsepovsodi, ob vsaki priliki doneski za kmečki sklad, kateri se naj pošiljajo začasnemu blagajniku Fr. Ahlinu v Cerklje. Najlepši spomin na cesarjevo 60letnico bode, če daruje vsak gorenjski kmet spominsko krono za kmečki sklad. — Oklic «kmečki sklad» smo dali ponatisniti in ga razposlali zaupnikom po Gorenjski. Kdor bi rabil še kaj teh izvodov v reklamne, agitacijske namene, naj sporoči po dopisnici Jožefu Jenkotu v Ljubljano. Se mu še lahko ustreže. Oklici naj pridejo v vsako kmečko hišo. Naj se pojasni vsakemu, čemu je namenjen kmečki sklad. — Občni zbor kmetijske družbe se je vršil zadnji četrtek. Udeležba iz Gorenjske je bila obilna, kar kaže, da se gorenjski kmetje zanimajo za njen razvoj. Vendar moramo omeniti ob kratkem, da je njeno poslovanje v marsičem zastarelo in ne uživa med kmeti onega zaupanja, katero bi morala po svoji ustanovi. Pri volitvah se nikdar ne ozira na malega ali vsaj srednjega posestnika; odbor obstoji dosedaj iz samih veleposestnikov in kmetijskih potovalnih učiteljev, ki so pa vsi takorekoč odvisni od vlade. V tem se mora izvršiti v najkrajšem času korenita prememba. Zahteva Gorenjcev naj bode: tudi mali kmet naj ima v odboru primerno zastopstvo. — Volitev v kmetijsko družbo in njen izid nekaterim gospodom ni šla v glavo. Posebno nevoljo je kazal g. vinarski komisar Gombač. Pokazal je prav očitno, da je čas, ker je priznana svobodna volilna pravica, korenito prespal. Hotel je poučevati volilce, da niso imeli prav, ker so izbacili nekega nemškega člana iz odbora. Kmetje pa ne poznajo one dvorezne poltič-, polmišodločnosti, kakor je navada v Ljubljani. Zato se pa z g. Gombačem pri Filipih še gotovo snidemo! On naj pa prav lepo skrbi za zanemarjeno vinorejo po zapuščenih krajih. — Cvetke s «Slovenčevih» gredic se odlikujejo po gotovi finesi. Naj nam dovolijo čitatelji priobčite nekaj duhovitosti tega poštenega, krščanskega lista z dne 9. julija t. l.: «Grobokopi kmetijske družbe. Danes je c. kr. kmetijska družba dobila svoj smrtni udarec. Liberalni prekupci, učitelji, barvarji, profesorji, uradniki, žganjetoči, padarji, kavarnarji in podobni «kmetje» so danes c. kr. kmetijsko družbo ubili. Dne 9 julija 1908 — zapomnimo si dan! — je ta gospoda kakor osa pičila c. kr. kmetijsko družbo. A si je izdrla želo in sledila ji bo smrt. Jasno je, da to ni več kmetijska družba. Zato je država in dežela ne moreta več upoštevati. Ni škoda! Kmalu stopi na mesto mrtvega trupla novo živo telo, bolj primerno zahtevam nove dobe. — Za poč't! Ko prične v bodoče zopet luna trkati «Slovenca», že obvestimo naše čitatelje.

Društvo za privabitev tujcev in olepšavo mesta Kranja in okolice. Dne 6. t. m. se je noizvoljeni odbor tega društva konstituiral in sicer je bil izvoljen predsednikom g. A. Rohrman, okrajni tajnik; njega namestnikom g. Franc Dolenz, trgovec; blagajnikom g. A Šlamberger, c. kr. notar, in tajnikom g. L. Mikuš, poslovodja.

Vaditeljski zbor Sokola z ženskim oddelkom v Kranju je sklenil v svoji zadnji seji, da se ne pripusti nobeden v Kranju stanujoč član telovadskega zbora, bodisi k tekmi, bodisi k javnemu nastopu dne 15. avgusta, ako se ne bo udeleževal redno telovadnih ur od 15. julija naprej. Za člane netelovadce bode nekaj obveznih koračnih voj, v katerih se obveste po poli.

Iz občnega zboru kranjske kmetijske družbe. Predsednikom je bil izvoljen namesto odstopivšega pl. Detela, gosp. drž. in dež. poslanec Frančišek Povše, podpredsednikom g. Ivan Knez, veletržec v Ljubljani. V odbor so bili izvoljeni gg.: Fran in Alojzij Pavlin, posestnik Slanc iz Litije in baron Lichtenberg. — Podružnica Šenčur (g. Kuralt) predlaga, da se odpiše zemljiški davek v razmerju s škodo, provzročeno po suši. Se sprejme.

Pri občnem zboru kranjske moške podružnice sv. Cirila in Metoda je bil izvoljen predsednikom g. Franc Šavnik, farmacevt v Kranju, njegovim namestnikom g notar Anton Šlamberger, blagajnikom g. Jos. Meden, tajnikom g. Anton Šinkovec ml., odbornikom Makso Fock.

Rateška šolska mladina je letos izletela na sv. Jošt, od tu pa na Šmarjetno goro, kjer je bila za nizko ceno prav izborno pogoščena. Zjutraj dne 27. junija so se otroci odpeljali pod vodstvom nadučitelja g. Zupančiča in gdč. učiteljice Legatove ob 4. uri 20 minut iz rateške postaje ter se vrnili ob 7. uri zvečer. Izkazali so, da so jako dobri pešci. Deklice so bile v bujni narodni noši, dečki pa opremljeni z gorskimi palicami, brez katere pristni Ratečan nikamor ne gre. Tako so ti maliči vzbujali povsod, istotako v Kranju, kamor so slednjič poleteli, občo zanimanje. Raz Cofiščа je bil diven razgled po širni planjavi tja do Krima, jančkih hribov, savinskih gora, do Grintovca in Karavank, na drugi strani do znanih vrhov julijskih alp. Gorenjska stolica je posebno zanimala otroke glede lege in stavb ter vzbujala občno začudenje zaradi par prstov debelega cestnega prahu. Otroci so nameravali obiskati grobova pesnikov Prešerna in Jenka, nadalje čitalniško galerijo slik, kar pa ni bilo več možno radi nedostatnega časa. Sploh je napravil Kranj na mladino najugodnejši vtis in izražala je, da je mnogo lepši nego njim sosedni znani nemški Beljak. Vzlic tolike hoje so se posebno deklice izkazale čile ter so veselo prepevale kakor tudi dečki, izborni pevci, kajti pesem se je vrstila za pesmijo in čim bližje so bili doma, tem krepkeje so peli. Posebno na Jesenicah in nadalinih postajah so se čuli navdušeni glasovi: Živio! V štirih letih je napravila mladež pod vodstvom nadučitelja že 3 velike izlete. Letos zgoraj omenjenega, lansko leto v narodno Ljubljano, preje pa skozi Vintgar na Bled. Tako je prav! Da se je moglo izleta udeležiti toliko otrok (43), tudi revnejših, gre posebna zahvala županstvu, g. županu, č. g. župniku, gostilničarjema Petriču in Kavalarju ter drugim dobrotnikom, za kar se jim izreka najsrčneja zahvala.

Koča na Begunjščici se otvori dne 19. t. m. in sicer ob 11. uri. — Pot do nove koče je jako zložna in za najmehkužnejšega turista ugodna. Flora je ravno sedaj v najkrasnejšem razvoju in planinske rastlo dober streljaj od koče v velikanskih množinah. — Koča je opremljena z vsem potrebnim in kočar je mož, ki bo lahko ustregel najbolj lačnemu in najbolj razvajenemu želodcu. Odbor radovljiške planinske podružnice je vse potrebno ukrenil, da se bo lahko tako že v soboto kakor tudi v nedeljo dobilo gorka in mrzla jedila, kakor tudi najrazličnejša pijača in okrepčila; provijant lahko pusti vsak turist in vsaka turistovka doma za slabejše čase. — Kdor hoče preživeti nekaj uric v čistem ozračju, v sredi najlepše gorske flore, s prekrasnim razgledom na naš rajski Bled in na naše planinske velikane, naj pohiti v nedeljo 19. t. m. na Begunjščico.

Učiteljska konferenca za kranjski šolski okraj se je vršila v sredo dne 8. t. m. Ob $^1/_2$10. dopoldne so se udeležili učitelji in učiteljice slavnostne sv. maše, katero je bral dekan g. Anton Koblar. Pri maši je prednašal oktet pod vodstvom g. Vilka Rusa veličastno mašno skladbo Nedvedovo «Slava stvarniku»; gosp. Anica Pirnat je pela melodiozno Nedvedovo «Ave Maria», g. Karel Mahkota pa impozantno skladbo Jožefa Rotta «Salve Regina». Nato so se zbrali udeležniki konference v telovadnici c. kr. Franca Jožefa gimnazije; ospredje telovadnice je bilo mično okrašeno, med zastavicami in zeleniem je ondi visela jubilejska cesarjeva podoba. Zborovanje je počastilo mnogo slavnostnih gostov, med njimi gospodje: Alfonz Pirc, c. kr. okrajni glavar; Ciril Pirc, deželni poslanec; Karel Šavnik, ces. svetnik, župan i. t. d.; gimnaziiski ravnatelj Ignacij Fajdiga ter profesorja dr. France Perne in Makso Pirnat; dr. Valentin Štempihar, predsednik krajnega šol. sveta; dekan Anton Koblar in drugi. C. kr. okrajni nadzornik, g. Matija Janežič, otvori zborovanje, pozdravi vse navzoče, zlasti okrajnega glavarja in pojasnjuje v daljšem govoru dolžnosti, ki jih ima kot nadzornik do šole in do učiteljstva, ter obenem povdarja, kaj je učiteljstvo dolžno mladini in šoli. Omeni, da hoče biti učiteljstvu prijatelj in zvest tovariš, takisto naj mu učiteljstvo zaupa in ga podpira. Kajti zaupanje rodi zaupanje, ljubezen vzbuja nasprotno ljubezen. Za svojega namestnika imenuje g. ravnatelja Janeza Pezdiča, ki stopi na slavnostni podij in govori slavnostni govor. V krepkih potezah nariše življenje in plodonosno delovanje cesarja Franca Jožefa I. Petindvajset Habsburžanov je sedelo pred njim na vladarskem prestolu; nihče izmed njih ni učakal šestdesetletnice svojega vladanja, pod nobenim njegovih prednikov se ni država tako bistveno izpremenila in tako napredovala. Dobo cesarjevega vladanja razdeli govornik prav primerno v dva oddelka, prvi zavzema leta 1848—1868, drugi pa leta 1864 do danes. Prva doba, polna notranjih nemirov in vojska s sosednjimi državami, pomeni nekako pripravo za drugo dobo, ki jo po pravici imenujemo «zlato dobo» v življenju našega cesarja. V drugi dobi je država vsestranko napredovala na gospodarskem in političnem polju, napredovala je trgovina in obrt, razvilo se je kmetijstvo, razcvele so se umetnosti in znanosti, razširila se je ljudska prosveta na podlagi moderno urejenega šolstva. Ustanovitelj našega šolstva in najiskrenejši podpiratelj je baš cesar Franc Jožef I. Naposled opisuje govornik vladarjeve osebne vrline. Kakor pogum, srčnost, točnost v izpolnjevanju svojih dolžnosti, zmernost, delavnost, in sklene z željo, naj Vsemogočni še dolgo ohrani Njegovo Veličanstvo in s trikratnim slavaklicem. Vsi navzoči burno zakličejo «slava» in stoje zapojo cesarsko pesem. — Predsednik predlaga udanostno izjavo danes zborujočega učiteljstva in prosi g. glavarja, da blagovoli ta izraz udanosti sporočiti na najvišje mesto. Glavar, g. Alfonz Pirc, odgovori, da ga iskreno veseli pravkar podana vdanostna izjava, ki ji pristen dokaz patriotičnega mišljenja zborovalcev. Drage volje bo sporočil izjavo na svoje mesto. Končno želi današnjemu zborovanju mnogo vspeha. — Na predlog g. Franca Ciuha, nadučitelja v Smledniku, se z vzklikom izvolita za zapisnikarja gospica Zofija Grundner, učiteljica v Tržiču, in gospod Karel Miklič, učitelj istotam. — Predsednik nato obširno in temeljito poroča o pouku v raznih predmetih in poda množico blagohotnih nasvetov in dobro premišljenih namigljajev. Poročilo je prepričalo navzoče, da so dobili za nadzornika moža, ki je ves vnet za razvoj šole in odličen veščak v svoji stroki. — Glede števila pismenih izdelkov se oglasi k besedi g. Vilko Rus. G. nadzornik pripomni, da v tem oziru ne bo zahteval nič nemogočega in da bo vedno uvaževal in upošteval faktične razmere. — G. France Luznar, nadučitelj na Primskovem pri Kranju, poroča o temi: «Metodično postopanje pri oblikovnem pouku z ozirom na dejanske razmere». Pouk o geometrijskih oblikih je v zvezi z računstvom in risanjem in ima predvsem praktičen, pa tudi formalen namen. Rokodelec, obrtnik, pa tudi kmetovalec mora imeti osnovne pojme o geometričnih oblikah. Poznanje teh oblik vpliva na njegov ukus, na ljubezen do reda. Pouk te tvarine bodi hevrističen in nazoren, učenec naj ogleduje in opazuje najprvo razne slike, in naj se tako uči spoznavati njih lastnosti. Končno pokaže g. predavatelj praktično, kako treba učencem razlagati razne geometrične oblike. Zborovalci so z zanimanjem sledili tehtnim izvajanjem g. Luznarja in izrazili željo, da o priliki objavi svoj referat. — Glede rabe šolskih knjig za l. 1908/9 ostane vse pri starem. — V imenu knjižničnega odseka poroča g. Ivan Pezdič. Okrajna učiteljska knjižnica je narasla za 32 del v 214 zvezkih ter šteje skupaj 746 del v 1892 zvezkih. Za pregledovalca računov se izvolita gospica Franja Jugovic, nadučiteljica v Kranju, in g. Frarce Ivanc, učitelj v Kranju. — V stalni odbor se volijo vzklikoma gospodična Janja Miklavčič, učiteljica v Kranju, in gospodje: Andrej Kmet, nadučitelj v Cerkljah, France Luznar, nadučitelj na Primskovem in Vilko Rus, učitelj v Kranju. — V knjižnični odsek se volijo vzklikoma gospodične: Ida Mally, Janja Miklavčič in Marija Rooss, učiteljice v Kranju, in g. Janez Pezdič, ravnatelj v Kranju. — Predsednik zahvali oba govornika in vse navzoče za pazljivost in vztrajnost. Med drugim pravi, da je bilo današnje slavlje skromno, a odkrito. Bo naj znak hvaležnosti učiteljev do presvetlega vladarja, ki je ustanovil moderno šolo. Najlepše pa kaže učiteljstvo svojo hvaležnost s tem, da vzgaja ljubo mladino k pravici, človekoljubju, sploh k vsemu lepemu in vzvišenemu. — Po konferenci se je vršil skupni shod na gostilniškem vrtu g. M. Mayr-jeve. Rekla se je tu nekatera krepka in primerna beseda in napitnica. G. Lovro Perko, nadučitelj v Poljanah, je napil okrajnemu glavarju, g. Miklavž Stanonik, nadučitelj v Selcih, dekanu in g. Jože Lapajne, učitelj v Cerkljah, g. nadzorniku. G. nadzornik Janežič je napil kolegialnosti med učiteljstvom, g. dekan Koblar pa delavnemu učiteljstvu kranjskega okraja.

Za letoviščarje. Slovenskim planincem je dobro znana divje romantična pot iz Kranjske gore skozi Pišenco čez Vršečevo sedlo k izviru Soče v prekrasno Trento in od tod mimo Zadnjice čez Luknjo k «Aljaževemu domu» v Vratih. Na tej dvadnevni turi najdejo planinci prav dobro zavetišče pri županu Antonu Cudru v Trenti, čigar gostilna «Pri Zlatorogu» nudi planincu dobra okrepčila in pa posebno snažno prenočišče. Župan Anton Cuder je tudi zaupnik «Slovenskega planinskega društva». Cudrovo gostilno «Pri Zlatorogu» pa ni samo priporočati planincem, temveč tudi takim letoviščarjem, ki bi obdani od gorskih velikanov radi preživeli nekaj tednov v najboljšem gorskem zraku. Župan Cuder v Trenti ima namreč na razpolago v drugi svoji hiši prav čedni 2 sobi s posteljami za zmerno ceno. Tudi je na razpolago kuhinja, da si letoviščarji lahko sami kuhajo. Ako bi kdo želel preživeti nekaj tednov v planinskem vzduhu, naj se za natančnejša pojasnila obrne naravnost na župana Antona Cudra v Trenti, pošta Bovec na Goriškem.

Odlikovani ognjegasci. Za 25 letno zaslužno delovanje na polju ognjegaštva so dobili zaslužno svetinjo člani gasilnega društva v Tržiču in sicer gg. Josip Belcher, Ignacij Dečman, Josip Dornig, Andrej Mežek, Karel B. Mally, Osvald Slapar, Vincenc Theuerschuh, Anton Tišler, Anton Wernig, Josip Winter, Josip Zaletel in Ivan Zupan.

V Sori je nastavljena provizorična učiteljica. Znano je, da je nemškutarica. Mesto učiteljice v Sori je bilo razpisano in prosile so starejše, s 15 službenimi leti, a provizorična učiteljica-nemškutarica se očitno baha, da dobi ona to mesto, čeprav šele par let službuje. Pri tem se sklicuje na Kaltenegerja, ki je njen protektor. Večkrat jo pride obiskat v Soro, kakor tudi Kaltenegerjeva gospa. To ima še neko drugo ozadje. Sedaj je v Goričanah nemška šola in nemška učiteljica. Otroci se v tej šoli samo nemško uče. Sorška provizorična učiteljica pa, kakor pravijo, mora biti v kraju, kjer ima koleginjo Nemko v bližini. Zares lepe razmere. Sčasoma napravijo v Medvodah malo nemško kolonijo pod protektoratom Kaltenegerja. Tamkajšna duhovščina vse to mirno gleda in še pomaga, na primer preški župnik Pomarančar je sam hodil po hišah nagovarjat starše, da so vpisali otroke v nemško šolo.

Pivski boj. Kartel pivovarnarjev na Kranjskem je podražil gostilničarjem hektoliter piva za 2 K. Vsled tega so gostilničarji podražili ceno piva pri vrčku za dva vinarja, v Ljubljani celo za štiri vinarje. V Ljubljani se je vprizoril radi tega podraženja pravi pravcati štrajk pivopivcev. Nihče noče piti po 24 vinarjev vrček tako, da so nekateri gostilničarji že znižali ceno pri vrčku za 4 vin. Tudi občni zbor zadruge gostilničarjev v Ljubljani je na zadnjem burnem zborovanju minuli torek sklenil, da gostilničarji ne bodo več jemali piva, dokler se cene pivu ne znižajo. Želeti bi bilo, da bi se tudi občinstvo na deželi ravnalo po vzgledu Ljubljančanov.

Deželnemu pomožnemu društvu za bolne na pljučih so pristopili kot ustanovniki občine Smlednik, Šenčur, Sv. Jošt, Škofja Loka, Zminec, Železniki in zdravstveno okrožje cerkljansko, kot podpornika z letnim prispevkom 20 K pa zdravstveno okrožje kranjsko in škofjeloško. Sedaj spadajo skoro vse občine in vsa zdravstvena okrožja v kranjskem okraju deželnemu pomožnemu društvu, kar je zasluga g. okr. glavarja Alf. Pirca.

* * *

Osuševanje ljubljanskega barja. Ta mesec se pričnо dela za osuševanjo ljublj. barja. Stavbni urad za osuševanje barja, ki ga vodi stavbni svetnik Pavlin, že nekaj mesecev izdeluje načrte, in zdaj se začno izvršilna dela. — Stroški so proračunjeni na več kot 4 milijone kron, v glavnem bo treba poglobiti vodni odtok, in sicer bodo zahtevala ta dela 4 do 5 let. — Letos napravijo zatvornico, katere namen bo, da zapre nizki in srednji vodi odtok po Gruberjevem kanalu, ki pa se bo ob visoki vodi lahko odprla za odtok vode z barja. Izkopali bodo v Ljubljanici 313.500 kubičnih metrov, v Gruberjevem kanalu pa 181.300 kubičnih metrov.

Iz seje «Slovenske Matice» v Ljubljani, dne 17. junija 1908. Predsednik pozdravi navzočne, posebno še nove odbornike gg. Fr. Maslja-Podlimbarskega, dr. Fr. Mohoriča, dr. L. Poljanca, L Schwentnerja in Silv. Škrbinca ter zahvali izstopivše odbornike, gg. prof. A. Bartelna, ravn. Iv. Macherja in svetn. Iv. Majcigerja na njih trudoljubivem devanju. Nadalje izreče zahvalo g. mestnemu županu Iv. Hribarju na podaritvi 12. delnic «Narodne tiskarne» ter poroča o snujoči se «Zvezi slov. znanstvenih društev», ki jej «Matica» pristopi kot enakopraven član. Z vsklikom se voli dosedanje predsedništvo: dr. Fr. Ilešič predsednikom, ravnatelj P. Grasselli prvim in kan. Iv. Sušnik, drugim podpredsednikom, vladni svetnik dr. Fr. Detela blagajnikom, ravnat. dr. L. Požar in dež. svetn. dr. Fr. Zbašnik, ključarjema. V knjižni odček se na novo izvolijo odborniki: Maselj, dr. Mohorič in Schwentner, v gospodarski pa Schwentner in Škrbinc. Vse knjige za l. 1908 pojdejo še pred šolskimi počitnicami v tisk. Za «Narodne pesmi» se v smislu natečaja določi tiskarna. — Radi klišejev se stopi v zvezo z «Dioničko tiskarno» v Zagrebu. — Ob nasilni smrti dolgoletnega poverjenika dekana Erjavca v Vipavi se izrazi sožalje. Od zadnje odborove seje je na novo pristopilo 92 članov.

«Matica Slovenska». Knjige «Matice Slovenske» za l. 1908 so se začele tiskati in izidejo brezdvomno začetkom decembra t. l. Po pravilih (§ 3.) se članarina plačuje v prvi polovici vsakega leta. Lani več članov ni moglo dobiti knjig, ker so se prijavili, ko je bilo število naklade davno že določeno. Ako se pošlje članarina po določbi pravil, so gg. člani in Matica ovarovani neprilik.

Povišen rekrutni kontingent deželne brambe. Po zakonski predlogi, ki jo je vsprejel vojni odsek, se rekrutni kontingent deželne brambe poviša za 4920 mož in sicer odpade na Nižje Avstrijsko 389 mož, Gorenje Avstrijsko 254, Solnogradsko 29, Štajersko 242, Koroško 75, Kranjsko 109, Primorsko 131, Tirolsko in Predarlsko 180, Češko 1308, Moravsko 507, Šlezijo 132, Galicijo 111 mož. Nasprotno bo od vojaških vaj v 11. in 12 službenem letu oproščenih na Nižjem Avstrijske 3288 mož, Gorenjem Avstrijskem 2613, Solnograškem 498, Štajerskem 2054, Koroškem 642, Kranjskem 927, Primorskem 1120, Tirolskem in Predarelskem 3058, Češkem 11.781, Moravskem 4287, Šlezijskem 1109, v Galiciji 12.017, Bukovini 1113, Dalmaciji 985 mož. Skupno 45.491 mož.

Varujte se bencina! V Maršalkovski ulici v Varšavi se je pripetila v kleti, v kateri je imel v hiši nastanjeni lekarnar Staniszewski večjo zalogo bencina, eksplozija, ki je razrušila nad kletjo nameščeno lekarno in še nekaj drugih trgovin v bližini. Bencin se je vnel in plamen je švigal vsaj do četrtega nadstropja. V tretjem nadstropju je bil nameščen ženski licej. Ko je nastala eksplozija in je začel ogenj švigati proti temu nadstropju, je nastala med učenkami strahovita panika. Nekatere učenke so skočile na ulico, pri čemur se je ena ubila, drugih pa več nevarno ranilo. Po eksploziji sami je bilo pet osob mrtvih na mestu, trideset pa težko ranjenih. Hiša je popolnoma razrušena.

Kitajski pregovori. Bolje bogastvo za siromaštvom, kakor pa siromaštvo za bogastvom. — Bodimo v življenju daleč od sodišč, po smrti pa daleč od pekla. — Človek je liki steblo od drevesa, oba sta odvisna od obleke. — Kadar se čaplje in ostrige kregajo, se ribič veseli. — Veter je potihnil, a niso se še pomirili valovi. — Pokrij hiši streho poprej kakor pride ploha. — Ako je izvir kalen, kalna je vsa reka. — Noč prikazuje zvezde, skrbi pa resnico. — Jezik se obrani, čeravno je mehak; zobje se drobe, četudi so trdi. — Mlado drevo se more izruvati, a staro se mora izkopati.

Ogenj na parniku. Na «Lloydovem» parniku «Austria», katerega sedaj popravljajo v tržaški luki, je nastal zadnji teden ogenj, katerega so sicer kmalu pogasili, a je vendar napravil mnogo škode.

Cesar Viljem II. pri kvartanju. Nemški cesar je strasten kvartač, dasi ne igra za visoke svote, temveč navadno le za — vinarje. — Pri igralni mizi sedi popolnoma neprisiljeno in domač s starimi generali, profesorji in bankirji. Tudi neki Žid, s katerim se cesar tika, ima pristop v to družbo. Sredi mize stoji velika posoda piva, ki si ga gostje sami točijo v čaše, tudi cesar. Pri igri se ne vedejo kakor cesar in podaniki, temveč kakor pravi tovariši, ki vsak le pazi na svoje karte ter gleda da bi čim več dobil. Pri tem ne pazijo z ukori in neslanimi zbadljivkami, ako kateri slabo igra. Ko je nedavno Žid zaigral 20 mark, je jezno vzkliknil: «Padel sem v jamo razbojnikov!» Cesarja je Židova jeza tako veselila, da je dal eno teh izgubljenih mark vdelati v kravatno iglo ter jo poklonil Židu v spomin.

Boj proti napitninam so začeli Angleži v Londonu z vso odločnostjo. Razvada je naravnost neznosna, a zanesli so jo Američani, ki prihajajo vsako poletje v trumah na Angleško ter se povsod kažejo pretirano radodarne. Na ta način so napitnine poskočile na 20%. Gost, ki zapravi 4—5 mark ter ne da eno marko napitnine, se smatra za umazanca ali reveža. Kadar gost zapušča prenočišče v hotelu, pričakajo ga na hodniku vsi uslužbenci: eden mu prinese palico, drugi klobuk, tretji kovček i. t. d. in vsi že drže pripravljeno roko za napitnino. Sicer pa se je ta nadležna razvada že razširila povsod po Evropi, kamor zahajajo tujci.

Družba sv. Mohorja.

Do 4. malega srpana 1908 se je vpisalo v Družbo sv. Mohorja:

iz goriške nadškofije	9.841	udov
„ krške škofije	6.350	„
„ lavantinske škofije	25.650	„
„ ljubljanske škofije	33.360	„
„ tržaško-koprske škofije	4.262	„
„ škofije Poreč in Krk	168	„
„ senjske in dalmatinskih škofij	239	„
„ zagrebške nadškofije	487	„
„ djakovske škofije	67	„
„ bosniških škofij	170	„
„ somboteljske in ogrskih škofij	277	„
„ sekovske škofije	419	„
„ videmske nadškofije	258	„
„ raznih krajev	345	„
„ Amerike	2.067	„
„ Afrike in Azije	237	„
Vkup	84.197	udov

Izmed teh je 1740 dosmrtnih in 82.457 letnih udov.

Ako primerjamo te številke z lanskimi, najdemo lep napredek, ker ima družba letos 5051 udov več, in sicer dosmrtnih 33, letnih 5018.

Napredovala pa je: goriška nadškofija za 746 udov; krška škofija za 107; lavantinska za 1918; ljubljanska za 2353; somboteljska škofija za 59; videmska nadškofija za 18; Amerika za 39; Poreška škofija za 6; Azija in Afrika za 5 udov.

Za lanskim številom zaostali pa so ti-le kraji: tržaško-koperska škofija za 109 udov; sekovska škofija za 3 ude; Krk, senjska in dalmatinske škofije vkup za 14 udov; zagrebška za 7, djakovska za 16, Bosna in Hercegovina za 43 in razni kraji v Avstriji in v ostali Evropi za 8 udov. Te izgube nas ne žalostijo tako, kakor se radujemo napredovanju nad našimi brati na Beneškem in Ogrskem. Tudi Amerikanci so napredovali, brzčas po novih izseljencih in vkljub slabim časom, ki so prišli nadnje letos. — Novih dosmrtnikov se je vpisalo 58; umrlo jih je 12, 1 dosmrtnik je izgubil svoje pravice, ker vsled izstopa iz katoliške cerkve ne more več biti ud družbe.

Letošnje število Mohorjanov je samo za 401 manjše od najvišjega števila, ki ga je dosegla družba l. 1904, ko je štela 84.598 udov.

Vozni red Kranj–Tržič

veljaven od 6. julija 1908.

Mešani vlaki				Postaje	Mešani vlaki			
zj.	dop.	pop.	zv.		zj.	dop.	pop.	zv.
8·05	12·37	4·47	8·32	Kranj ↑	6·02	10·—	2·57	7·42
8·20	12·52	5·02	8·47	Naklo	5·51	9·49	2·46	7·31
8·34	1·06	5·16	9·01	Duplje	5·39	9·37	2·34	7·19
8·44	1·16	4·26	9·11	Križe	5·29	9·27	2·24	7·09
8·53	1·25	5·35	9·20	Tržič ↓	5·20	9·18	2·15	7·00

Steckenpferd lilijino milo

247 40-15

najboljše milo za kožo.

Loterijska srečka dne 4. julija 1908

Trst 31 48 56 63 64

Zahvala.

Veselica, ki se je vršila dne 5. julija 1908 v korist ljudskim knjižnicam «Prosvete», je v moralnem in gmotnem oziru uspela tako nepričakovano lepo, da čutimo veliko dolžnost javno zahvaliti vse one, ki so na ta ali oni način pripomogli k temu krasnemu vspehu. Predvsem velja naša iskrena zahvala naprednemu meščanstvu mesta Kranja, ki se je veselice udeležilo v tako impozantnem številu. Dalje zahvaljujemo sl. odbor «Narodne čitalnice», osobito njega predsednika veleblagorodnega gospoda M. Pirnata, za preprijazno prepustitev čitalnične dvorane in veleblagorodnemu gospodu V. Majdiču, ki nam je blagovolil posoditi ciprese za ozaljšavo, ter vse darovalce krasnih dobitkov. Izrednih zaslug za vspeh prireditve so si stekle z razpečavanjem razglednic, narodnih kolekov cvetlic in srečk gospodične K. Kerčeva, A. Kuraltova, J. Mayrjeva in H. Sajovičeva; iskrena zahvala jim! Pravtako zahvahvaljujemo tudi dijaški pevski oktet in sekstet na lok za požrtvovalno sodelovanje — nekateri tovariši so prihiteli sodelovat nalašč celo iz daljne Štajerske. Vsem in vsakemu posebej naša iskrena zahvala. Simpatije, ki nam jih je izrazilo s svojo udeležbo na veselici napredno meščanstvo mesta Kranja, nam bode v bodrilo v našem nadaljnem narodnem delu, vsikdar jih bomo znali dostojno ceniti.

Napredni abiturijenti gimnazije v Kranju.
Slovensko akademično fer. društvo „Prosveta“ v Ljubljani.

Vzame se proti primerni plači

dober pianino

za dva meseca v neko letovišče na Gorenjskem.

Naslov pove upravništvo «Gorenjca».

V gostilni „Pri Žumru“, Ignac Rebolj

se toči od danes naprej

pivo vrček (krugelca) po 20 vinarjev.

Sirovo maslo, jajca in gozdni sad

kupuje v vsaki množini

Henrik Dobiasch 311 6—1

Dunaj 16|2, Grundsteingasse 44.

M. Podkrajšek

frizer za dame in gospode

Ljubljana, Sv Petra cesta 35. Filijalka

147 52-46 **nasproti hotela „Union“**

priporoča za gojitev las in za umivanje glave svoj zdravniško priporočeni gorko in mrzlo zračni sušilni aparat. Suši brez nadležne vročine. Ne provzročuje skrčenja las. Vpliva dobro na pospeševanje rasti las.

Zaloga vsakovrstnih vpletk strižених in zmešanih las.

Oddelek za dame s separatnim vhodom.

Kupujejo se zmešani in odstriženi lasje po najvišjih cenah.

Pozor! Kolesarji!

Ker sem naročil veliko množino gumija naravnost iz tovarne, dajem izvrstno dobre plašče (manteine) z **enoletno garancijo** po **3 gld. 80 kr.**, cevi (šlauhe) po **2 gld. 40 kr.** Tako nizkih cen ni na Kranjskem. Dalje kolesa iz najboljše in najzanesljivejše tovarne Greger. Prostotek (Freilauf) izvrstno lepo in trpežno kolo samo **70 gld.**, brez prostoteka **60 gld.** Stara kolesa imam na izbero. Kupim stare reči, dalnoglede, godala i. t. d. Popravila se izvršujejo hitro in zanesljivo.

Harmonike vsake vrste. 301 3—2

Pavel Bizjak, Kranj 102.

SINGER

šivalne stroje

naj se kupuje le v naših prodajalnah, ki se jih spozna po teh napisnih tablah.

Naj se ne pusti premotiti po priporočilih, ki imajo namen, z navedbo imena **SINGER** prodajati že rabljene stroje ali stroje drugih vrst; **kajti naši stroji se ne oddajo prekupcem, temveč se jih prodaja naravnost** od nas **cenjenemu občinstvu.**

SINGER Co.

Akc. družba za šivalne stroje
Kranj št. 53. 18

Nova kubična knjiga!

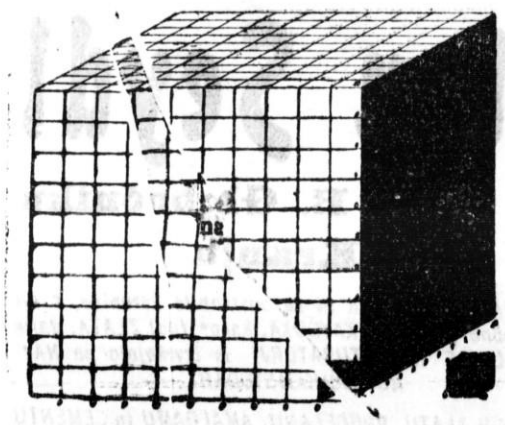

Za vsakovrstni okrogli les, rezan ali tesan, v stari in novi meri, razvidno je iz sledečega kazala, da je to dosedaj najboljša kubična knjiga.

Kazalo:

1. Okrogli les, premer v colah, dolžina v čevljih; 2. Okrogli les, premer v centimetrih ali v colah, dolžina v metrih, vsebina v kubičnih čevljih; 3. Okrogli les, premer in obseg v centimetrih, dolžina v metrih, vsebina v kubičnih metrih; 4. Rezan in obtesan les za deske in trame vse dolgosti, debelosti in širokosti; 5. Preračunjenje col v centrimetre; 6. Preračunjenje centimetrov v cole; 7. Preračunjenje čevljev v metre; 8. Preračunjenje metrov v čevlje; 9. Preračunjenje kubičnih čevljev v kubične metre; 10. Preračunjenje kubičnih centimetrov v kubik čevlje; 11. Preračunjenje kubičnih metrov v kubične čevlje; 12. Tabela, po kateri se izračuna teža lesa; 13. Načrt, po katerem se lahko napravi merilo, da se lahko izračuna vsako kubično vsebino okroglih debel; 14. Kubična telesna mera. 233 52—24

Knjiga stane v močno vezelo platno vezana **5 K**, po pošti **20 vin.** več. K tej kubični knjigi se priveže tudi lahko znaven **Hitri računar**, ki je za trgovce z lesom zelo pripraven. Obe knjigi skupaj vezani staneta **6 K 20 vin.**

Knjižica se dobiva pri založniku

Viljemu Požgaju v Kranju.

Mavricij Smolej

urar

na Jesenicah štev. 19

priporoča svojo veliko zalogo

pravih švicarskih

žepnih ur

vsake vrste, dalje **budilke, ure na mihala, pretane** in **verižice, po najnižjih cenah.**

Popravila

se izdelujejo v lastni delavnici, ter sem zmožen po moji blizu 20letni skušnji vsaka tudi najtežja popravila izvršiti natančno in po nizkih cenah. Popravljajo se budilke po 80 vin. do 1·40 K. Žepne ure od K 1·20 naprej. — Zaradi kakovosti priporočam posebno precizijsko uro

„INTACT".

Kolesarske potrebščine

NB. Ako želite imeti uro res dobro popravljeno jo ne dajajte takim, ki urarije niti izučeni niso. 17—75

Brata HLAVKA

izdelovatelja kirurg. instrumentov
atelje za ortop. aparate in bandaže

Ljubljana, Prešernove ul. 5

priporočata

svojo veliko zalogo obvezil za zdravstvo in bolniško postrežbo, bižejev, irigatorjev, aparat v za mrzle in inhalacija s paro, sterilizirane obveze in bandaže, kakor tudi nogavic za krčne žile, kilne pasove, vsakovrstne brizgalke in aparate za samoklistiranje, najboljša kvaliteta gumijevih stvari in gumijevih posteljnih podložk. — Vse bandaže se izdelujejo pod strogim nadzorstvom po od- 243 52—17 redbah p. n. gg. zdravnikov.

Zunanja naročila se izvršujejo točno, hitro in diskretno.

Galvanični poniklovani zavod z obratom na motor.

Popravila se izvršujejo točno in ceno.

Sladoled

najfinejši, več vrst, kakor tudi ledena kava, čokolada i. t. d. se dobi vsaki dan sveže pri **E. Brandtu, Kranj.**

Zunanja naročila točno in ceneje kot povsod drugod!

299 26—9

Ludovik Borovnik

puškar v Borovljah (Ferlach na Koroškem)

se priporoča v izdelovanje **vsakovrstnih puš** za lovce in strelce po najnovejših si temih pod popolnim jamstvom. Tudi **predeluje** stare samokresnice, vsprejema vsakovrstna **popravila**, ter jih točno in dobro izvršuje. Vse puške so na c. kr. preizkuševalnici in od mene preizkušene. 181 52—38

Ilustrovani ceniki zastonj.

JOS. WEIBL

J. Spreitzerjev naslednik

LJUBLJANA,

Slomškove ulice št. 4.

Stavbno-umetno in konstrukcijsko ključavničarstvo.

Žično omrežje na stroj, ograje na mirodvoru, obmejno omrežje, vežna vrata, balkoni, verande, stolpne križe, štedilnike i. t. d.

Specijalitete: 152—34

valjični zastori (Rollbalken).

G. Tönnies

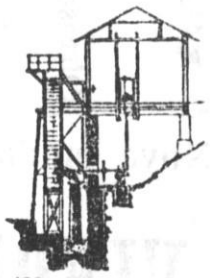

422—23

tovarna za stroje, železo in kovinolivarna **v Ljubljani** priporoča kot posebnost **žage in vse stroje** za obdelovanje lesa. Francis-turbine osobito za žagine naprave zvezane neposredno z vratilom. Sesalno-generatorski plinski motori, najcenejša gonilna sila 1 do 3 v. za konjsko silo in uro.

Edino pravi

Thierryjev balzam

je z zeleno znamko nune. 12/2 ali 6/1 steklenic ali pa 1 velika specijalna steklenica s patentnim zaklepom **5 kron.**

Thierryevo centifolijino mazilo

proti vsem še tako starim ranam, vnetjem, poškodbam, gorečici, kislini, kašlju, krču, slabem teku i. t. d., 2 lončka 3 K 60 vin. Razpošilja se le proti povzetju ali za naprej poslani denar. Ti dve domači zdravili sta povsod znani in že od nekdaj sloveči. Naročila naj se naslavljajo na:

Lekarnar A. Thierry v Pregradi pri Rog. Slatini.

Zaloga večinoma po lekarnah. 16—11

Svoji k svojim! 256 52—18

Staroznana narodna tvrdka!

Anton Iv. Pečenko

GORICA :: ulica Jos. Verdi 26

postreže pošteno in točno s **pristnimi belimi in črnimi vini** iz **lastnih** in drugih **priznanih** vinogradov **po ceni 30—50 vin. liter**; potem s **plzenjskim pivom** «prazdroj» iz sloveče češke «Meščanske pivovarne», in **izbornim protivinskim pivom** iz pivovarne kneza Schwarzenberga v **Protivinu** na Češkem, in sicer v sodčkih in steklenicah; z **domačim pristnim tropinovcem I. vrste, lastnega pridelka** v steklenicah.

Vino dostavlja na dom in razpošilja po železnici na vse kraje avstrijsko-ogrske države v sodih od 56 lit. naprej **franko goriška postaja.**

Na zahtevo pošilja tudi vzorce.

Večkrat premirano!

Glinaste peči 1 52—14

štedilnike, banje za kopeli, kakor tudi kipe, vaze in druge glinaste izdelke v vseh barvah, trpežne in cene priporoča

August Dreise

prva in največja tovarna peči in glinastih izdelkov v Ljubljani.

Zlate svetinje: Berlin, Paris, Rim itd.

24—78

Najboljše kosmetično zobočistilno sredstvo

Seydlin

Izdelovatelj **O. Seydl**

Ljubljana, Spital.-Stritar. ul. 7

Dobi se v lekarni Šubelj

Sivalni stroji in kolesa

Tovarniška zaloga 180—52

Iv. Jax-a v Ljubljani

Dunajska cesta 17

priporoča svoje najbolj priznane

šiv. stroje in kolesa

Ceniki na zahtevanje zastonj.

Največja tovarniška zaloga

vsakovrstnih slamnikov

Na drobno in debelo! — Na drobno in debelo!

Za dame, gospode, deklice in dečke od najcenejše do najfinejše vrste, priporoča

galanterijska in modna trgovina.

Antona Adamiča v Kranju

Glavni trg.

Fini damski slamniki se lišpajo po najnovejši obliki. Popravila se točno izvršujejo.

Svila, svileni trakovi, lišp, cvetlice ter igle za slamnike vedno v zalogi.

Cene brez konkurence! 52—15

Bluze
vrhna in spodnja
Krila
Predpasnike
Moderce
Šerpe
Pasove
Ovratnike
Mašence
Jabots
Srajce
Perilo
Otročje oblekce
Krstne oprave

Potrebščine za šivilje Svila Baržun Tresse Čipke Vložke Aplikacijone Gumbe Vezenine

Nova modna trgovina :: Salon za damske klobuke

filijalka iz Ljubljane 195 52—34

A. VIVOD-MOZETIČ v KRANJU

na glavnem trgu v hiši g. Pavšlarja

Priporoča za pomlad in poletje elegantne klobuke za dame in otroke pariške in dunajske modele. Žalne klobuke. * Klobuke sprejemam v popravilo.

Zunanja naročila točno.

Ženska ročna dela Preditiskarija Vseh vrst pavola Svila Cvetlice Ročne torbice Moderne kapce Paljčolane

Glace in svilnate rokavice
Moderne srajce
Ovratnike
Kravate
Nogavice
Žepne robce
Gumbe
Denarnice
Prsnike
Naramnice
Glavnike
Garniture
Milo
Parfum

Martinova cesta 20
Postajališče električne cestne

R. Lang

Martinova cesta 20
železnice pri šentpeterski cerkvi

LJUBLJANA ::: Zalagatelj društva c. kr. avstr. drž. uradnikov.

Bogata zaloga pohištva vsake vrste v vseh cenah. Ogledala, slike v vseh velikostih.

Popolna oprava za vile. Specijaliteta: Gostilniški stoli. Pohištvo iz železa, otroške postelje in vozički po vsaki ceni.

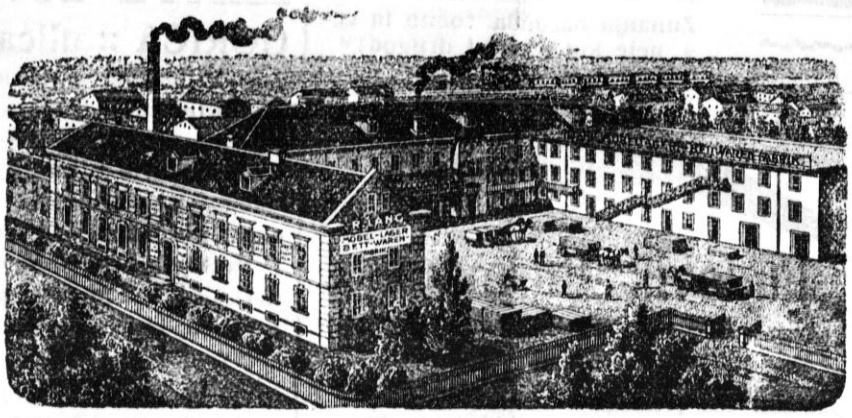

Modrooi iz žičnatega omrežja, afričanske trave ali žime, prve vrste vedno v zalogi.

Za spalno sobo od 180 gld. naprej. Divan z okraski. Oprave za jedilne sobe, salone, predsobe, cele garniture.

Specijalitete v nevestinih balah. Veliki prostori, prilično in v I. nadstropju. Čudovito poceni za hotele, vile in za letovišča 52 gld.

Za sobo: postelja, nočna omarica, omivalna miza, obešalnik, miza, stensko ogledalo.

21 126—52

Zobotehnični atelje

Oton Seydl

pri g. dr. E. Globočniku
v Kranju

ZOBOVJA, tudi ne da bi se odstranile korenine, z ali brez nebne plošče, iz KAVČUKA, kakor tudi ZLATA, dalje VRAVNALNICE in OBTURATORJI se izvršujejo po NAJNOVEJŠIH METODAH.

PLOMBE V ZLATU, PORCELANU, AMALGAMU in CEMENTU kakor tudi vse ZOBOZDRAVNIŠKE OPERACIJE izvršuje tu SPECIJALIST.

111-56

Odprto vsako nedeljo od 8. do 6. ure.

POSOJILNICA V RADOVLJICI

registrovana zadruga z omejenim poroštvom

s podružnico na Jesenicah

sprejema hranilne vloge od vsakega in jih obrestuje po

4 1/2 %

Rezervna zaklada iznaša:
K 78.000

Denarni promet v letu 1907.:
K 5,600.000

brez odbitka rentnega davka. Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotovi denar, ne da bi se pretrgalo obrestovanje.

Posojila

se dajejo na vknjižbe brez amortizacije po 5¼% ali z 1% amortizacijo, na menice pa po 6%. — Eskomptirajo se tudi trgovske menice.

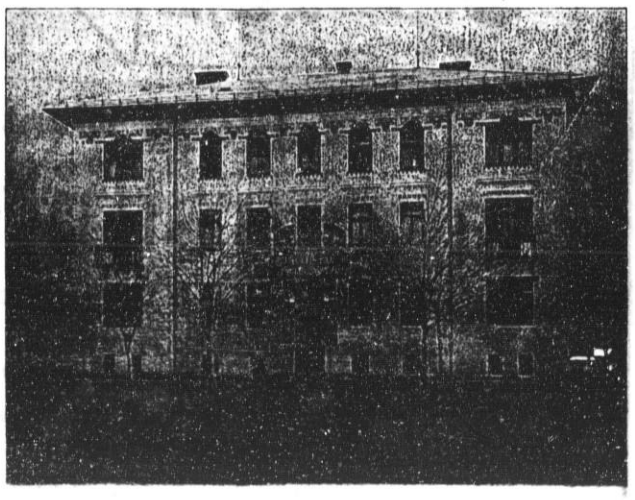

Posojilnica sprejme tudi vsak drug načrt amortizacijskega dolga.

Uraduje se v centrali in v podružnici
vsak dan
od 8. do 12. ure dop.
in
od 2. do 6. ure pop.
izvzemši nedelje pop.

Poštno-hranilnični račun centrale št. 45.867.
Podružnice na Jesenicah št. 75.299.

120—45

Izdaja konsorcij «Gorenjca». Odgovorni urednik Lavoslav Mikuš. Lastnina in tisk Iv. Pr. Lampreta v Kranju.